

**İlham Əliyev: "Biz
indi Azərbaycanda
yeni inkişaf
mərhələsinə qədəm
qoyuruq"**

**Heydər Əliyev Fondu-
nun vitse-prezidenti
Leyla Əliyeva onkoloji
xəstəlikdən
əziyyət çəkən
uşaqlarla görüşüb**

**"Parlement
seçkiləri radikal
müxalifəti ciddi
səkildə sarsıtdır"**

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 031 (5996) 15 fevral 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

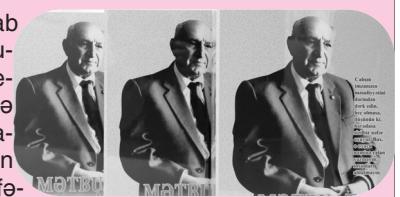

*Prezident İlham Əliyev
Münxen Təhlükəsizlik
Konfransı çərçivəsində
“Enerji təhlükəsizliyi”
mövzusunda
dəyirmi masada
iştirak edib*

İlham Əliyev: “BİZ neft təchizatçısı kimi etibarlı tərəfdas olmağa davam edəcəyik”

**Nəsir İmanquliyevin ömür
yolundan bəhs edən “Mətbuat
fədaisi” kitabının təqdimatı olub**

Fevralın 14-də “Azərkətab-Kitab Mərkəzi”nin, Azərbaycan Mətbuat Şurası və Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli jurnalist, tanınmış ictimai xadim, pedaqoq Nəsir İmanquliyevin ömür yolundan bəhs edən “Mətbuat fədaisi” kitabının təqdimat mərasimi keçirilib.

Bax 6

**Ermenistanda hərbi avtomobil
aşib, 3 əsgər ağır yaralanıb**

Ermenistanın Muratsan hərbi hospitalindan Sisiana əsgər aparan avtoməşin yolların buz bağlaması nəticəsində aşib.

Bax 5

**Alımlar xəbərdarlıq edir: Bax 16
“Oturmaq sizi öldürür”**

Ağrı hiss edəndə ayağa qalxmaq və hərəkət etmək çətin ola bilər. Ancaq bunu düşünün: araşdırımlar uzun müddət oturmağın sağlığınıza üçün daha təhlükəli olduğunu göstərir. Adi hərəkətsizlik piylenmə, diabet, ürək-damar xəstəlikləri, dərin damar trombozu və metabolik sindrom üçün riskləri artırır.

**İcbari tibbi sigorta
necə tətbiq ediləcək?**

“İcbari tibbi sigorta dünya səhiyyəsində geniş yayılmış həmrəyliyə əsaslanan sosial layihədir və əhalinin tibbi yardım almaq hüququnu təmin edən sistemdir.”

Bax 7

**“Qanun pozuntusu olan
dairələrdə nəticələrin ləğv olunması
demokratiyanın təntənəsidir”**

*“Azərbaycanda keçirilən parlament
seçkiləri səsvermə gününə qədər
həm hüquqi, həm də texniki
hərəkətlərə demokratiyanın
və müasir dönyanın müasir
standartlarına uyğun səviyyədə
təşkil olunmuşdur. Namizadların
qeyd alınması və bütün prosedur qaydaları yüksək sə-
viyyədə demokratik qaydalara uyğun şəkildə yerinə yeri
tirilmişdi.*

Bax 8

**“MSK
negativ hallar olan
dairələrə
qarşı adekvat
qərarlar verib”**

Bax 8

**“Aksiyalar yalnız
xaos və qarşidurma
yaratmaq
məqsədinə
xidmət edir”**

Bax 11

**Poqba yenidən
“Juventus”a
qayıdır?**

Bax 16

İlham Əliyev: "Biz neft təchizatçısı kimi etibarlı tərəfdas olmağa davam edəcəyik"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 14-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "Enerji təhlükəsizliyi" mövzusunda dəyirmi masada iştirak edib. AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı dəyirmi masada çıxış edib. Prezident İlham Əliyev öz çıxışında qeyd edib ki, TAP layihəsi bu ilin sonunda tamamlanacaq. Beləliklə, 3,5 min kilometr uzunluğunda integrasiya olunmuş kəmər sistemi artıq istismara veriləcək. Bu, regionumuzda əsas infrastruktur layihələrində bəridir. Bu, əlbəttə ki, bizim üçün, tərəfdəşlərimiz üçün, Avropanın enerji təhlükəsizliyi üçün çox vacibdir:

"Bu ayın sonunda biz görülen işləri nəzərdən keçirmək və növbəti dövr üçün görüləcək işləri planlaşdırmaq məqsədilə hər il Bakıda keçirdiyimiz enənəvi Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasına ev sahibliyi edəcəyik. Ümidvaram ki, iştirakçıların sayı çox olacaq. Bu gün biz gələcək layihələrimizlə bağlı yeni ölkələrlə işləyirik. Çünkü Cənub Qaz Dəhlizi yeddi ölkəni - Azərbaycan, Türkiyə, Gürcüstan, Bolqarıstan, Yunanistan, Albaniya, İtaliyanı birləşdirir. Üç Balkan ölkəsi isə - Bosniya və Herseqovina, Montenegro və Xorvatiya - bu üç ölkənin ərazisindən keçən, xüsusilə İonik-Adriatik kəmərinin tikintisini nəzərdə tutan ikinci fazada layihəye qoşulmaqla bağlı artıq bizimle Anlaşma Memorandumu imzalayıblar. Texniki nöqtəyi-nəzərdən bu, mümkündür, qaz ehtiyatları baxımından da. Biz hasilatı artırmışaq və əlbette ki, Avropanın enerji təhlükəsizliyi

Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "Enerji təhlükəsizliyi" mövzusunda dəyirmi masada iştirak edib

həm də onu artırmaq imkanını verəcək.

Biz "OPEC+"un feal üzvüyük. Onların görüşlərindən biri bizim dəvetimizlə Bakıda keçirilib. Həmçinin 2016-ci ildə Davosda "Neftin qiyməti ilə bağlı nə etmək olar" suali veriləndə mən dedim, yaxşı olar ki, əsas qeyri-OPEC ölkələri və OPEC ölkələri bir araya gələrək razılaşınlar. Mən şadam ki, bu, baş verdi. Düşünürəm ki, bu, davam etməlidir. Xüsusilə indi bu koronavirus vəziyyəti ilə bağlı, - cənab Birol çox maraqlı məlumat verdi, - neft istehsal edən ölkələrdə bütün çətinliklərə baxmayaraq, neftin qiymətinin nəyə görə aşağı olması və bundan da aşağı seviyyəyə düşə bilmesini nəzərə alaraq düşünürəm ki, "OPEC+" eməkdaşlığının davam etdirilməsi çox vacibdir. Çünkü bu gün bizdə vəziyyət elədir ki, OPEC və qeyri-OPEC ölkələri bir təşkilatda fəaliyyət göstərir. Bizim bundan başqa belə təşkilatımız və əməkdaşlığımız yoxdur. Bəzən bir təşkilat daxilində razılığa gelə bilmirlər. Bizdə isə bu nadir format var və biz bunu əldən buraxmamalıyıq.

Son olaraq bərpəolunan enerji ilə bağlı. Azərbaycanda da buna böyük diqqət yetirilir. Bizim planımız 2030-cu ilə qədər elektrik enerjisinin 30 faizini bərpəolunan enerji hesabına ödəməkdir. Bu ilin yanvarında biz külək və güneş enerjisi ilə işləyən 440 meqavatlıq stansiyaların tikintisi ilə bağlı bərpəolunan enerji üzrə ixtisaslaşmış aparıcı şirkətlərə iki müqavilə imzalamışıq. Bu işlər tamamilə xarici investisiyalar hesabına görüləcək və bizim bununla bağlı azı əlavə 5 təklifimiz var. Bizim ölkə neft, qaz, güneş, külək zəngindir. Külək enerjisi stansiyalarından bir neçəsi Xəzər dənizində qurula bilər. Bunun üçün böyük imkan var. Lakin mən tamamilə eminəm ki, biz bunu ehtiyatla etməliyik. Çünkü bu 440 meqavatlıq enerji stansiyası bizim sistemimizə dərindən integrasiya olunmalıdır ki, küləkli və güneşli hava olmayanda elektrik enerjisinin təchizatında

barlı tərəfdas olmağa davam edəcəyik. Bu yaxınlarda biz BP şirkəti ilə müqaviləni uzatmışıq. 2050-ci ilədək bizim nisbətən sabit istehsal profilimiz olacaq. Ona görə de yeni layihələrin cəlb olunur və bu da bizə istehsal profilini saxlamaqla yanaşı,

Hazırda biz, belə demək mümkündürsə, neft buminun ikinci fazasını yaşayırıq, bir çox şirkətlər, böyük şirkətlər geri qaydıraraq yeni layihələrə cəlb olunur və bu da heç bir fasile yaranmasın və elektrik təchizatı kəsilməsin. Bu məsələni diqqətə çatdırmaq üçün yaratdığınız imkana görə təşəkkür edirəm.

İlham Əliyev: “Biz indi Azərbaycanda yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyuruq”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Münxendə Almaniyanın Şərqi Biznes Assosiasiyanının Cənubi Qafqaz ölkələri üzrə işçi qrupunun rəhbəri ilə görüşüb

Dünen Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 56-ci Münxen Təhlükəsizlik Konfransında iştirak etmək üçün Almaniya Federativ Respublikasına səfər edib. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, dünen Prezident İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Almaniyanın Şərqi Biznes Assosiasiyanın baş icraçı direktoru Mixael Harms ve assosiasiyanın Cənubi Qafqaz ölkələri üzrə işçi qrupunun rəhbəri, “Veridos GmbH” şirkətinin baş icraçı katibi Andreas Reşmayer ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev: - Sabahınız xeyir.

Mixael Harms: Cənab Prezident, Sizinle burada - Münxen Təhlükəsizlik Konfransında görüşmək bizim üçün böyük şərəkdir. Mən son beş-altı ilde konfransda iştirak etmişəm və hər dəfə Sizin çıxışlarınız, baxışlarınız mənə çox müsbət təsir bağışlayıb.

Prezident İlham Əliyev: Təşəkkür edirəm.

Mixael Harms: Yəni, ikiterəfli münasibətlər yanaşı, region və beynəlxalq düzənlə bağlı baxışlarınızı nəzərdə tuturam. Bizim assosiasiyanın nümayəndələri ilə görüşməyinizi çox yüksək qiymətləndiririk. Cənab Reşmayer bizim assosiasiyanın Cənubi Qafqaz üzrə sözçüdür, mən baş icraçı direktoram.

Prezident İlham Əliyev: Xoş sözlərinize görə çox sağ olun. Mənim üçün de konfransda iştirak etmək mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu meqsədə mən Münxenə neçə ildir ki, səfər edirəm. Bu, auditoriya qarşısında çıxış etmək üçün hər zaman yaxşı fırsatdır. Çünkü dünyada, regionumuzda vəziyyət dəyişir. Biz indi Azərbaycanda yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyuruq. Buna görə de bu mühüm məsələlərin müzakirəsi çox önemlidir. Xüsusilə səfərimin ikiterəfli formatı da çox əhəmiyyətlidir. Çoxsaylı görüşlər var. Xatırlayıram ki, eksər hallarda bəzi ilkin fikir mübadilələri bir sıra çox nəzərəçarpan nəticələrə gətirib çıxarıb. Buradaki tə-

maslar nəticəsində çoxlu sayıda ticarət müqavilələri imzalanıb. Həmçinin zəruri olan regional tehlükəsizlik, regional əməkdaşlıq, enerji siyaseti dünya üçün daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Mən də sizi görməyə çox şadam. Çünkü bildiyiniz kimi, bizim alman şirkətləri ilə çox dərin əməkdaşlığı var. Onlar uzun illərdir Azərbaycanda fəaliyyət göstərir və ölkəmiz üçün çox mühüm olan müxtəlif infrastruktur, enerji istehsalı və tikinti ilə bağlı layihələr həyata keçiriblər. Düşünürəm ki, qarşidakı illərdə daha çox imkanlar olacaq, çünkü daha böyük potensiala malik Azərbaycanın imkanları artır.

Mixael Harms: Biz biliyik ki, Siz iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi strategiyasını təqdim etmisiniz. Mən Azərbaycanın gücünü nəzərdə tuturam və biz bunu ikiterəfli ticarətde, əsasən də neft və qaz sahəsində müşahidə edirik. Bu, çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Düşünürəm ki, bu, Sizin ölkənin rəqa-

bətliliyini təmin edən üstünlükdür, eləcə de infrastruktur sahəsində gördüyüüz işlər. Məsələn, mən Bakı limanına baş çəkdim, bu, çox dərin təessürat yaradan layihədir. Bir neçə həftə əvvəl “Yaşıl həftə” sərgisində sizin Kənd Təsərrüfatı nazirinizlə görüş keçirdik. Bu da böyük maraq kəsb edir. Rəqəmsallaşma “Giesecke+Devrient” şirkətinin fəaliyyətinin əsas sahəsidir. Siz də “Bir kemər, bir yol” təşəbbüsünə qoşulmusunuz və İpək Yolunun qoşçağındasınız.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, doğrudur.

x x x

Görüşdə Azərbaycanda iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun inkişafı və şaxələndirilməsi istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verildi. İqtisadiyyatın rəqəmsallaşdırılmasının və Davos Forumu ilə Azərbaycan arasında əldə edilmiş razılaşmaya əsasən Dördüncü Sənaye İnqilabı üzrə Bakıda

regional mərkəzin yaradılmasının əhəmiyyəti qeyd edildi.

Söhbət zamanı Azərbaycanın 2020-2024-cü illəri əhatə edən regionların inkişafı planından, ölkəmizdə sənayenin inkişafı istiqamətində görülən işlərdən bəhs edildi, bu prosesdə alman şirkətlərinin daha da fəal iştirak etməsinin əhəmiyyəti vurğulandı.

Həmçinin ölkəmizdə xarici investorlar üçün cəlbəcisi sərmayə mühitinin olduğu diqqətə çatdırıldı. Eyni zamanda, Azərbaycanın Şimal-Qərb, Şimal-Cənub və Şərqi-Qərb istiqamətləri üzrə nəqliyyat dəhlizlərindəki əsas rolundan bəhs olundu, Azərbaycanın öz coğrafi yerləşmə potensialını fürsətlərə çevirdiyi bildirildi. Görüşdə Azərbaycan və Almaniya biznes dairələrini bir araya getirən biznes forumlarının keçirilməsinin vacibliyi vurğulandı. Azərbaycanda peşə təhsili sahəsində Almaniya ilə birlikdə əməkdaşlığından onemi qeyd olundu.

Prezident İlham Əliyev Münxendə Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 14-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatının Baş katibi Vladimir Norov ilə görüşüb. Prezident İlham Əliyev:

-Sabahınız xeyir, xoş gördük.

Baş katib Vladimir Norov: Sabahınız xeyir. Qrafikinizin sıxlığına baxmayaraq, görüşmək üçün imkan tapdığınızna görə bir dərha Size minnətdarlığımı bildirmek istədim.

Prezident İlham Əliyev: Sizi görməye şadam. Mənə görüş haqqında dedilər. Görüşməyə həmisişə şadıq, üstəlik, artıq Azərbaycan Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatında dialoq üzrə tərefdaş statusuna malikdir. Təşkilata dialoq üzrə tərefdaş qismində qoşulmağımız da əməkdaşlıqla verdiyimiz əhəmiyyəti təsdiqləyir. Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatının bütün üzv ölkələri ilə yaxşı, yaxın, məhrəban qonşuluq münasibətlərimiz var. Biz birlikdə ikiterəfli, bəzən üçterəfli formatda nəqliyyat, energetika, infrastrukturla bağlı çoxlu mühüm layihələri reallaşdırırıq.

Baş katib Vladimir Norov: İlham Heydər oğlu, deyə bilərem ki, bu gün Azərbaycan müşahidəçi ölkələr üçün nümunə olaraq dialog üzrə ən fəal tərefdaşlardan biridir. Qeyd edim ki, aprelin 21-də Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Şimal-Cənub, Şərqi-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafı məsələləri üzrə konfransının keçirilməsi ilə bağlı Sizin təşəbbüsünüz, Azərbaycanın təşəbbüsü çox vaxtında atılmış mühüm addımdır. Üzv ölkələrin eksəriyyəti artıq bu təşəbbüsü dəstəkləyir. Düşünürəm ki, bu konfrans nəqliyyat sahəsində müvafiq qurumlar arasında six əlaqələrin qurulması və əməkdaşlıq məsələlərinin müzakirəsi üçün vacib meydançə olacaq.

x x x

Görüşdə Azərbaycanın Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatındaki fəal tərefdaşlıq üzrə dialog statusunda rolü xüsusi qeyd olundu. Azərbaycan ilə Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında əməkdaşlıq çərçivəsində bu il nəqliyyat məsələlərinə həsr olunacaq konfrans keçiriləcəyi bildirildi.

Söhbət zamanı Azərbaycanda keçirilən seçkilərdə müşahidəçi qismində iştirak etmek üçün Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatına göndərilən dəvət yüksək qiymətləndirildi və təşkilatın da geniş tərkibli nümayəndə heyəti ilə bu seçkilərdə iştirak etdiyi, seçkilərin azad, ədalətli, demokratik şəkilde keç-

rildiyi diqqətə çatdırıldı. Həmçinin Azərbaycanda əhatəli İslahətlərin həyata keçirildiyi qeyd edildi. Görüşdə Azərbaycanın Şəxslər Əməkdaşlıq Təşkilatı ilə əməkdaşlıq mühüm əhəmiyyət verdiyi, təşkilatın bütün üzv ölkələri ilə yaxşı münasibətləre malik olduğunu vurğulandı.

Azərbaycan Dünya Birliyi üçün mühüm və etibarlı tərəfdasıdır

Prezident İlham Əliyev fevalın 14-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində bir sıra mühüm görüşlər keçirib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevalın 14-də Münxendə Küveyt Dövlətinin Baş Naziri Şeyx Sabah Xalid əl-Həməd əl-Sabah ilə görüşüb. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatındaki sədrliyi yüksək qiymətləndirildi və bu çərçivədə ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün geniş imkanların olduğu bildirildi.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Küveyt arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsinin və hökumətlərarası komissiyanın daha da fəallaşdırılmasının vacibliyi qeyd edildi. Görüşdə ölkələrimiz arasında turizm sahəsində əməkdaşlığın inkişafından memnunluq ifadə olundu. Küveytdən Azərbaycana gelən turistlərin sayında əsaslı artımın müşahide olunduğu vurğulandı, tezlikle Küveyt Hava Yollarının Azərbaycana uçuş-

lar həyata keçirəcəyi diqqətə çatdırıldı. Söhbət zamanı, həmcinin ölkələrimizin OPEC+ çərçivəsində səmərəli əməkdaşlıq etdikləri bildirildi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevalın 14-də Münxendə Beynəlxalq Enerji Agentliyinin icraçı direktoru Fatih Birol ilə görüşüb. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə Fatih Birol Prezident İlham Əliyevin Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən "Enerji təhlükəsizliyi" mövzusunda dəyirmi masadakı çıxışını çox yüksək qiymətləndirdi. İcraçı direktor qeyd etdi ki, Azərbaycan dünya enerji bazarda çox etibarlı tərəfdəş kimi tanınır, bu da bilavasitə Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasetin nəticəsidir.

Görüşdə OPEC+ formatında Azərbaycanın teşəbbüsleri yüksək qiymətləndirildi. Son dövrlərdə Azərbaycanın alternativ ener-

ji resurslarının inkişafı istiqamətində atlığı addimların önemi vurgulandı, eyni zamanda, dünya enerji bazarındaki mövcud vəziyyətlə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevalın 14-də Münxendə Beynəlxalq Enerji Agentliyinin icraçı direktoru Alessandro Profumo ilə görüşü olub. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə İtaliya arasında əlaqələrin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı. Qeyd olundu ki, ölkələrimiz siyasi, iqtisadi-ticari və diger sahələrdə yaxşı əməkdaşlıq edirlər, hökumətlərarası komissiya səmərəli fealiyyət göstərir.

Görüşdə vurğulandı ki, İtaliya şirkətləri Azərbaycanda icra olunan layihələrin həyata keçirilməsində yaxından iştirak edirlər. Söhbət zamanı əməkdaşlığın perspektivləri barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevalın 14-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində Beynəlxalq Qızılı Xaç Komitəsinin prezidenti Peter Maurer ilə görüşüb. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəbər verir ki, görüşdə dövlətimizin başçısı Ermənistan tərefində girovluqda saxlanılan azərbaycanlı mülki şəxslər Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevin azad olunmasının, bu istiqamətdə səylərin artırılmasının vacibliyini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi kontekstində humanitar əsaslarda "hamının hamıya" prinsipi ilə bütün əsir və girovların dəyişdirilməsinin vacibliyini vurğuladı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevalın 14-də Münxendə Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev və Moldova Respublikasının Prezidenti İgor Dodon ilə görüşüb.

Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva onkoloji xəstəlikdən əziyyət çəkən uşaqlarla görüşüb

Fevralın 14-də Heydər Əliyev Fonduun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva onkoloji xəstəlikdən əziyyət çəkən uşaqlarla görüşüb. AZERTAC xəbər verir ki, Milli Onkologiya Mərkəzinin nəzdindəki Uşaq Onkologiya Klinikasında keçirilən görüş zamanı Leyla Əliyeva uşaqların səhəti və müalicələrinin gedisi ilə maraqlanıb. Klinikada müalicə olunan uşaqlara hədiyyələr təqdim edilib.

"Parlament seçkiləri radikal müxalifəti ciddi şəkildə sarsıtdı"

Azərbaycanda fevralın 9-da keçirilən parlament seçkiləri radikal müxalifəti ciddi şəkildə sarsıtdı". SİA-nın verdiyi məlumatə görə, bunu Baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədr müavini - icra katibi Əli Əhmədov deyib. Ə.Əhmədov bildirib ki, radikal müxalifət partiyaları seçkilərdə iştirak etməkdən imtina etdilər və guya öz aləmlərində bunu boykot kimi xarakterizə etməyə çalışıdlar:

"Amma eśl həqiqət bundan ibarətdir ki, Azərbaycan cəmiyyətində hər hansı bir dəstəyinin olmadığını onların özleri də dərk edirlər və təbii ki, ictimai dəstək olmadıqda seçkilərdə iştirak etmək real nəticə verməyəcək. Belə olan halda radikalçılar Azərbaycanda seçkilərə qara yaxmaqdan başqa bir yol seçə bilmədilər. Əlbətə ki, bu, artıq onların ənənələrinə çevrilib. Çünkü bütövlükde Azərbaycana qara yaxmaq, ölkəmizlə bağlı beynəlxalq təşkilatlarda fərqli bir təsəvvür yaratmaq üçün istənilən bir bəhənə axtarmağa çalışırlar. Onlar, eləcə də seçki kampaniyasına və onun artıq elan olunan nəticələrinə kölgə salmağa çalışırlar.

Radikal müxalifət çox az sayıda adamları küçəyə çıxarmaqla, onları müxtəlif yollarla təhrik etməklə və yaxud hansısa formada həvəsləndirməklə seçkinin nəticələrinə guya ki, ciddi etiraz olduğu görüntüsü yaratmağa çalışırlar. Ancaq ne yaxşı ki, beynəlxalq təşkilatların bəzi nümayəndələri hələ də Azərbaycandadır və onlar öz gözleri ilə görürler ki, Azərbaycanda seçkinin nəticələrinə cəmiyyətdə tamamilə normal, adekvat bir münasibət mövcuddur, ona görə ki, vətəndaşlar istədikləri namizədlərə səs veriblər.

Ə.Əhmədov vurgulayıb ki, bir neçə nəfərin çox şirkli və şübhəli məqsədlərlə seçkinin nəticələrinə qarşı kampaniya teşkil etməsi, qanunsuz aksiya keçirməyə cəhdli Azərbaycanda keçirilən seçki ilə əlaqədar

beynəlxalq təşkilatların rəyini dəyişdirə bilmez: "5-10 nəfər təbii ki, 10 milyonluq Azərbaycan vətəndaşlarının iradəsinin ifadəsini öz boyunlarına götürə bilməzlər. Bu seçkilər növbədi dəfə Azərbaycanda radikal müxalifətə çox sarsıcı bir zərəbə vurdu. Bu zərbənin birinci ifadəsinə mən onda görürəm ki, cəmiyyətimiz çox qəti şəkildə bildirmək istəyir ki, Azərbaycanın siyasi həyatında və bütövlükde Azərbaycan cəmiyyətində radikalizmə yer yoxdur. Vətəndaşlarımızın siyasetdə, nə də ictimai həyatımızda radikalçıların olmasına istəyirlər və onlara qarşı özlerinin mövqeyini növbəti dəfə bu seçkilərdə ifadə etdilər.

İkinci çox mühüm cəhət ondan ibarətdir ki, radikal mövqədə duran müxalifət və onların həyata keçirmək istədikləri "siyaset" insanlarımız tərəfindən dəstəklənmir və vaxtılıq Azərbaycanda hakimiyətdə olan, ölkəni böhrana salan, çox çətin durumla üz-üzə qoyan, həmin o müxalifətin bu gün Azərbaycan cəmiyyətində insanların dəstəyinə ümid bəsələmələri tamamilə mənasız xülyadan başqa bir şey deyil. Cəmiyyətimiz açıq şəkildə onlara bildirmək istəyir ki, Azərbaycan vətəndaşları Azərbaycan iqtidarından və Prezident İlham Əliyevdən, həyata keçirilən siyasetdən mənundurlar. İnsanlarımız Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycanın bundan sonra da inkişafına inanırlar və təbiidir ki, bu inam da bu seçkilərdə bir daha özünü göstərdi. Belə olan halda radikal müxalifət partiyalarının çox şübhəli davranışlarıla Azərbaycan cəmiyyətini çasdırmağa çalışması, əlbətə ki, radikal müxalifətlərə hər hansı bir uğur gətirməyəcək".

Ceyhun Rasimoğlu

Əfqanıstandakı sülhməramlılarımızın bir qrupu Azərbaycana qayıdır

NATO-nun Əfqanıstandakı sülhməramlı missiyasının tərkibində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Ordusunun bir qrup sülhməramlı plana uyğun olaraq rotasiya qaydasında Bakıya qayıdır. Bu barədə AZERTAC-a Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Ordusunun Əfqanıstandakı sülhməramlı missiyası 2002-ci il noyabrın 20-dən başlayıb. Hazırda Azərbaycan Ordusunun 120 hərbi qulluqçusu, 2 hərbi həkimi və 6 qərargah zabiti Əfqanıstandakı missiyada iştirak edir.

Ermənistanda hərbi avtomobil aşib, 3 əsgər ağır yaralanıb

Ermənistanın Muratsan hərbi hospitalından Sisiana əsgər aparan avtoməşin yolların buz bağlanması nəticəsində aşib. AZERTAC erməni KİV-lərinə istinadla xəber verir ki, hadisə nəticəsində avtomobildəki altı əsgərdən üçü ağır xəsarətlər alıb. Xəsarət alanlar Muratsan hərbi hospitalına yerləşdirilərlər.

Azərbaycanın enerji siyasəti yeni mərhələdə

Ölkənin elektrikləşdirmə siyasəti regionda ən güclülərindəndir

Bu, bir həqiqətdir ki, enerji təhlükəsizliyi dünyanın aparıcı dövlətlərinin milli təhlükəsizlik strategiyasının həllədici elementi statusunda çıxış edir. Bu baxımdan, bir sıra nüfuzlu ekspertlərin "müsəir dünyanın siyasi mənzərəsi daha hərbi bloklara mənsubiyətlə yox, enerji ehtiyatlarına malik olub-olmamaq bölgüsü ilə müyyəyen ediləcək", - fikir təsadüfi sayılmamalıdır.

Bu fikir, məhz hərtərəflı və Azərbaycan kimi inkişaf etmiş lider dövlətə aid edile bilər. Çünkü Azərbaycan hərtərəflı zəngin bir ölkədir. Bu gün Azərbaycan bütün dünyada tekər neft diyari kimi deyil, qaz ixracatçısı kimi tanınmaqla yanaşı, həm də Ulu Önder Heydər Əliyevin əsasını qoymuş və Prezident İlham Əliyevin davam etdiridi, zamanın tələbləri baxımından, inkişaf etdiridi neft strategiyasının uğurlu nəticələrindən getdikcə daha çox artmadadır. Tekər Xəzərin sahilindən başlayaraq, 3500 kilometrlik məsafə qət edən, Azərbaycanın, Gürcüstanın, Türkiyənin, Yunanistanın, Albaniyanın ərazisindən və Adriatik dənizinin altından keçərək, İtaliya torpağına "qədəm qoyan" "Cənub Qaz Dəhlizi"ni göstərmək kifayətdir. Bu qlobal layihə Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilir. Bu liderlik ölkəmizin müdrik Prezidenti İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır.

"Dübəndi" yarılməstəsi - Azərbaycan əhalisinin enerji ilə dayanıqlı təminatında önemli addım

Fevralın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev paytaxtın Pirallahi rayonunda "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin əsaslı şəkildə yenidən qurulan 110/35/6 kV-luq "Dübəndi" yarılməstəsinin açılışında iştirak edərək, son illərdə enerji sahəsində əldə olunun nailiyyətlərdən danişaraq, Azərbaycan artıq enerji təminatçısına çevrildiyini bildirib: "Dübəndi" yarılməstəsi in-di bütün yüksək standartlara cavab verir və böyük ərazini elektrik enerjisi ilə qidalandıracaq. Əvvəlki yarılməstəyanın veziyəti çox acınacaqlı idi, demək olar ki, sıradan çıxmışdı. Ona görə yeni yarılməstəyanın tikintisi zəruri idi və bunu da "Azərenerji" yüksək səviyyədə təşkil edib. Beləliklə, Azərbaycan əhalisinin enerji ilə dayanıqlı təminatı işində növbəti önemli addım

atılmışdır".

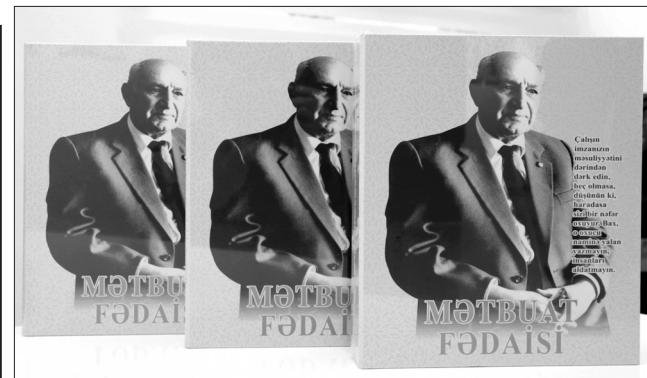
Dövlət başçısı, son illər ərzində bu sahəyə çox böyük diqqət göstərildiyini deyərək, bu sahədə Azərbaycanın öz tələbatını ödəmək yanaşı, həm də digər ölkələrə də ixrac etdiyini deyib: "Azərbaycanda enerji təchizatı ilə bağlı bütün əsas problemlər, demek olar ki, həlliini tapmışdır. Son illerde bu sahəyə göstərilən diqqət elə vəziyyət yaradıb ki, Azərbaycan artıq enerji təminatçısına çevrilib. Əvvəlki dövrlerde biz idxaldan asılı idik. İndi isə, öz tələbatımızı tam təmin edib, hətta ixrac da edirik".

2020-ci il Azərbaycan enerji sahəsi üçün də uğurlu olacaq

Prezident İlham Əliyev 2020-ci ilin, ümumiyyətə, uğurlu başlangığını və bu uğurların energetika sahəsində də müşahidə olunacağına deyib: "Hesab edirəm ki, 2020-ci il "Azərenerji" üçün, ümumiyyətə, Azərbaycan energetikləri üçün uğurla başlayıb. İlin əvvəlində iki böyük şirkət ölkəmizdə 440 meqavat gücündə yeni külək və günəş elektrik stansiyalarının tikintisi ilə bağlı Azərbaycanla müvafiq sazişlər bağlaşmışdır. İşləri bu il başlanacaq və beləliklə, bərpa olunan enerji növləri Azərbaycanda inkişaf edəcək, bu inkişaf geniş vüset alacaq. Eyni zamanda, bu gün bu yarılməstəyanın açılışı əlamətdar hadisədir. Bu il Mingəçevir İstilik-Elektrik Stansiyasında bərpa işləri davam etdiriləcək. İlin birinci yarısında Mingəçevir İstilik-Elektrik Stansiyası tam gücü ilə işləyəcək. Keçən il, ümumiyyətə, 400 meqavat itirilmiş gücər bərpa olundu, onun böyük hissəsi Mingəçevir İstilik-Elektrik Stansiyasının payına düşür. Bu il də Azərbaycanda, təqribən, 300-400 meqavat itirilmiş elektrik enerjisi bərpa olunacaq".

"Enerji təminatı hər bir ölkənin təhlükəsizliyi deməkdir"

Dövlət başçısı, həmcinin, enerji təminatının hər bir ölkənin təhlükəsizliyi demək olduğunu bildirərək qeyd etdi ki, bu, Azərbaycan kimi sürətli inkişaf edən ölkələr üçün en əsas amildir: "Enerji təminatı hər bir ölkənin təhlükəsizliyi deməkdir, xüsusilə, Azərbaycan kimi sürətli inkişaf edən ölkələr üçün. Tekər keçən il qeyri-neft sektorunda 14 faizlik artım olub. Bütün bu işlər, yeni müəssisələr, fabriklər, zavodlar, ar-tan əhali yeni enerji gücləri tələb edir. Biz də bunu yaradıraq. Azərbaycan dövləti bundan sonra da bu sahəye diqqətini əsirgəməyəcək. Energetiklər

Nəsir İmanquliyevin ölüm yolundan bəhs edən "Mətbuat fədaisi" kitabının təqdimati olub

Fevralın 14-də "Azərkətab-Kitab Mərkəzi"nin, Azərbaycan Mətbuat Şurası və Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli jurnalist, tanınmış ictimai xadim, pedaqoq Nəsir İmanquliyevin ölüm yolundan bəhs edən "Mətbuat fədaisi" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, tədbiri "Azərkətab"ın layihə rəhbəri Sabir Həsənov açaraq Nəsir İmanquliyevin Azərbaycan metbuatında xüsusi rolunu vurgulayıb və onun yaradıcılığı ilə bağlı fikirlərini səsləndirib.

Görkəmli jurnalistin uzun müddət rəhbərlik etdiyi "Bakı" və "Baku" qəzetlərinin nəinki Azərbaycanda, elecə də keçmiş sovetlər ittifaqında daim diqqət mərkəzində olduğunu deyən BDU-nun jurnalistika fakültəsinin professoru Cahangir Məmmədli müəllimi barədə xatirələrini bölüşüb: "Onun tələbələri xoşbəxt idi ki, əllerində Nəsir müəllimin simasında "Bakı" və "Baku" kimi iki gündəlik qəzet laboratoriysi vardi. O, adı müxbirlikdən başlayaraq qəzet redaktorluğununa qədər yüksəlmiş və jurnalistikən nəzəri problemləri üzərində çalışmışdı. Amma onun şah əsəri yetişdirdiyi, peşə sahibinə əvvəlki tələbələri idi. Həmin tələbələrin bir çoxu indi yaşı nəslin, xeyli hissəsi yeni dövrün qələm sahibləridir. Onu dəqiq bilirəm ki, Nəsir müəllimin tələbəsi olmuş jurnalistlər öz peşəsinə heç vaxt etinasız yanaşmayıacaqlar. Çünkü onların hər birinin qəlbində Nəsir İmanquliyevin klassik ənənələrdən yoxrulmuş müəllim sözü, müəllim həqiqəti var".

Tədbirdə akademik Nizami Cəfərov, Xalq yazıçısı Çinçig Abdullayev, Xalq şairi Nəriman Həsənzadə, tanınmış jurnalist Elçin Şıxlı, Mətbuat Şurasının sədri Əflatun Amaşov və başqaları çıxış edərək Nəsir İmanquliyevin yaradıcılığından, onun jurnalistikə məktəbindən danışıblar. Çıxışlarda qeyd edilib ki, Nəsir İmanquliyev Azərbaycan jurnalistik tarixində mövqeyi və rolü olan şəxsiyyət idi. Onun 30 il rəhbərlik etdiyi "Bakı" və "Baku" qəzetləri o dövrün digər mətbəşərləri üçün örnek olub.

Məlumat verilib ki, kitabda öz monoqrafiyaları, publisistik yazıları, təşkilatçılıq və redaktorluq məhərəti ilə milli mətbuatımızın inkişafına töhfələr verən Əməkdar jurnalist Nəsir İmanquliyevin ölüm yolundan bəhs edilir. Vurğulanıb ki, burada toplantıların böyük əksəriyyəti sözün həqiqi mənasında mətbuat fədaisi olan Nəsir müəllimin tələbələri, onu yaxından tanıyan insanlardır. Kitabda onunla bağlı coxsayılı fikirlər, xatirələr toplanır. Dövrünün görkəmli şəxsiyyətləri - Üzeyir bəy Hacıbəyli, Niyazi, Qara Qarayev, Rəsul Rza, İmam Mustafayev, Mirzə İbrahimov, İsmayıllı Şıxlı, Şirməmməd Hüseynov və başqaları onun haqqında yüksək fikirlər söyləyiblər. Kitaba, həmcinin Nəsir İmanquliyevin ictimai-siyasi, elmi-pedaqoji, təşkilatçılıq və dövlət fəaliyyətini eks etdirən arxiv sənədləri də daxil edilib. Diqqətə çatdırılıb ki, Nəsir İmanquliyev mətbuatda hələ tələbəlik illərində çıxış etməyə başlayıb. Neft Texnikumunda oxuduğu vaxtlar "Kommunist", "Yeni yol", "Gənc işçi" qəzetlərində müxtəlif vəzifələrde çalışıb. 1942-ci ildə siyasi işçi kimi Krim cəbhəsinin göndərilib. Burada "Döyüşən Krim" qəzeti ndə məsul katib və hərbi hissədə tərcüməçi kimi fealiyyət göstərib. Bir il sonra arxa cəbhəyə göndəriliyər "Kommunist" qəzeti ndə məsul katib işləyib və vətənpərvər ruhu coxsayılı yazılarla çıxış edib. 1947-ci ildə Bakı Dövlət Universitetində pedaqoji fealiyyətə başlayıb, ey ni zamanda, filologiya fakültəsində təhsilini davam etdirib.

Ustad jurnalistin Azərbaycan metbuatına getirdiyi yeniliklər sayəsində azad sözə, fikrə daha çox yer ayrılib və oxuculara daim ən son xəbərlər çatdırılıb. "Bakı" və "Baku" qəzetlərinin səhifələrində paytaxtda baş verən yeniliklərlə yanaşı, həlli vacib məsələlər də geniş şəkildə işıqlandırılıb. O dövrə həmin qəzetlərə işə qəbul olunmuş gənclər bu gün jurnalistika sahəsində tanınmış simalardır. Nəsir İmanquliyev həm peşəkar redaktor, həm də təcrübəli müəllim kimi tələbə jurnalistlərin yaradıcılığına geniş imkan yaradırdı. Nəsir müəllimin məktəbi bu gün də davam edir. Qeyd edək ki, kitab "TuranBank"ın "Dəyərlərimizi qoruyaq və təbliğ edək" layihəsi çərçivəsində nəşr olunub. Kitabın elmi redaktoru professor Cahangir Məmmədli, redaktoru "Bakı" və "Baku" qəzetləri baş redaktoru Ağahüseyin Hüseynov, layihənin icraçısı filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Şəref Cəlilidir.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının məsul işçiləri şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq, fevralın 14-də Abşeron, Astara, İmişli, Tərtər və Zərdab rayonlarının sakinləri ilə görüşüblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən keçirilən görüşlərdə sakinlərin qaldırıqları məsələlər diqqətlə dinlənilib, bütün məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində tapşırıqlar verilib. Bəzi müraciətlər yerində həll edilib. Araşdırma tələb edən müraciətlər nəzarətə götürürlüb və onların həlli istiqamətində aidiyəti üzrə göstərişlər verilib.

Görüşlərdə qeyd olunub ki, müxtəlif ölkələrdə gərginlik, qanlı toqquşmalar, mühəribələr, kütłəvi etiraz aksiyaları, polis zoraklığı, insan haqlarının kobudcasına pozulması, demokratik dəyərlərin tapdallanması müşahidə olunsa da, Azərbaycan sabitlik məkanı kimi inkişaf edir. Azərbaycanda sabitliyin təminatçısı Azərbaycan xalqıdır. Xalq-iqtidár birlüyü, həyata keçirilən siyasetə verilən yüksək qiymət həm iqtidarı daha da ruhlandırır, həm də ölkədə siyasi və iqtisadi sahələrdə sabitliyi təmin edir. Artıq 26 ildir ki, Azərbaycan sabitlik şəraitində yaşayır və bu illər ərzində ölkə çox böyük inkişaf yolu keçib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Prezident İlham Əliyevin regionların sosial-iqtisadi inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı neticəsində respublikamızda müasir infrastruktur, istehsal və emal müəssisələri yaradılır, yeni iş yerləri açılır. İlk növbədə, əhalinin sosial rifah halının da-ha da yaxşılaşdırılmasına yönəlmış bu tədbirlər bir daha təsdiqləyir ki, dövlətimizin başçısının həyata keçirdiyi siyasetin mərkəzin-

Prezident Administrasiyasının məsul işçiləri bölgələrdə vətəndaşların müraciətlərini dinləyiblər

də Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Son vaxtlar sosial-iqtisadi sahədə aparılan əsaslı islahatlar Prezident İlham Əliyevin əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində reallaşdırılan tədbirlərin davamıdır.

2019-cu il həm siyasi, iqtisadi, sosial sahələrdə, həm də kadr və struktur islahatları sahələrində dərin islahatlar ili kimi yadda qaldı. Bu islahatlar inkişafımızın bundan sonra daha da uğurlu olacağına imkan verir. 2019-cu ildə ümumi daxili məhsul 2,2 faiz artıb. Qeyri-neft sektorunda bu artım 3,5 faiz təşkil edib. Sənaye istehsalı 1,5 faiz, qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı 14 faiz yüksəlib. Kənd təsərrüfatı 7 faiz artıb, bitkiçilikdə bu artım 10 faizdən çox olub. İnflyasiya cəmi 2,6

faiz, əhalinin pul gəlirləri isə 7,4 faiz olub. Qeyri-neft ixracı 14 faiz artıb, valyuta ehtiyatları isə 6,4 milyard dollar çoxalaraq 51 milyard dollara çatıb. Adambaşına düşən valyuta ehtiyatlarına görə Azərbaycan MDB məkanında birinci yerdədir. Xarici ticarət dövriyyəsinin müsbət saldosu isə 6 milyard dollar təşkil edir. İqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələr və rəqəmlər artıq bir daha təsdiqləyir ki, bizim siyasetimiz düşünülmüş və nəticəye hesablanmış siyasetdir.

Bildirilib ki, 2019-cu ildə Azərbaycanda ən böyük sosial paket reallaşdırıldı. Aparılmış islahatlar çox geniş sosial paketi həyata keçirməyə imkan yaratdı. Həm müasir Azərbaycanın tarixində, həm də MDB məkanında bu dərəcədə bö-

yük sosial paket bu günə qədər reallaşmamışdır. Azərbaycan sovet vaxtından qalmış əmanətlərin qaytarılmasında da vətəndaşlar üçün ən məqbul prinsip tətbiq etdi və bu sahədə də MDB məkanında birinci oldu. 2019-cu ildə həyata keçirilən sosial paket 4,2 milyon insanı əhatə etdi və vətəndaşların maddi vəziyyəti yaxşılaşdı. Minimum əmək-haqqı 2 dəfə, minimum pensiya 70 faiz, bəzi müavinətlər 50 faiz, bəzi müavinətlər 2 dəfə artırıldı. Sosial sahədə gedən müsbət proseslər və vətəndaşların rifah halının yaxşılaşdırılması prioritet məsələ olaraq qalır. Sosial infrastrukturla bağlı böyük işlər görülüb, 60 tibb müəssisəsi, 84 məktəb tikilib və təmir edilib. Keçən il plandan əlavə 900-dən çox şəhid ailəsinə mənzil təqdim edilib.

Şəhid ailələri və Qarabağ əlləri üçün bu il daha çox ev tikiləcək. Belə ki, bu kateqoriyadan olan şəxslər 1500 mənzil verilməsi nəzərdə tutulur. Ünvanlı sosial yardımla bağlı 70 faiz artım baş verib, bu program 72 min ailəni əhatə edir.

Keçirilən görüşlərdə, həmçinin memur-vətəndaş münasibətlərinin sağlam zəmində qurulmasının, insanlara layiqli xidmət göstərilməsinin, etik davranış qaydalarına əməl olunmasının vacibliy vurğulanıb. Səkinlər bölgələrdə vətəndaşların qəbulu və müraciətlərinə baxılması üçün yaradılan rahat və əlverişli şəraitdə razılıqlarını ifade edib, göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

İcbari tibbi sigorta necə tətbiq ediləcək?

“İcbari tibbi sigorta dünya səhiyyəsində geniş yayılmış həmrəyliyə əsaslanan sosial layihədir və əhalinin tibbi yardım almaq hüququnu təmin edən sistemdir”. Bunu SIA-ya açıqlamasında Azərbaycan Respublikası İcbari Tibbi Sigorta üzrə Dövlət Agentliyi icbari tibbi sigortanın mahiyyəti və tətbiqi ilə bağlı sorğuya cavab olaraq məlumat verib.

Bələ ki, bizə verilən məlumatə görə, bu sistem siyorta hadisəni zamanı siyorta olunanların Xidmətlər Zərfi çərçivəsində tibbi yardım almasını təmin edir. Xidmətlər Zərfi neticəsində təminatı nəzərdə tutulmuş tibbi xidmətlərin göstərilədiyi hər hansı hadisə və hal siyorta hadisəsi hesab edilir. “Zərfe 2550 adda tibbi xidmət daxildir. Bunlardan təcili və təxiresalınmaz tibbi yardım üzrə 6, ilkin səhiyyə xidməti üzrə 35, ixtisaslaşdırılmış ambulator yardım üzrə 1265 və

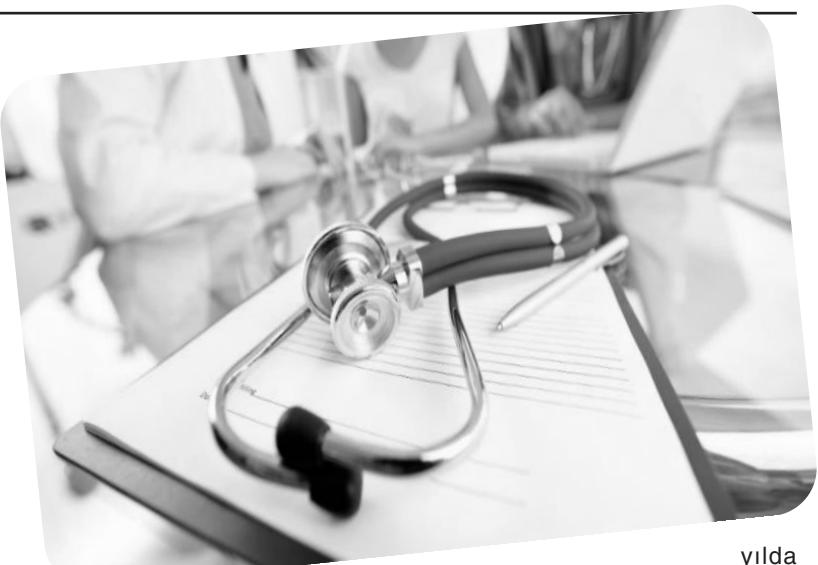
stasionar tibbi yardım üzrə 1244 xidmət təminata alınır. Ölkədə geniş yayılmış, əlli ilik və ölüm riski olan xəsteliklərin stasionar şəraitdə medikamentoz və cərrahi müalicəsi icbari tibbi sigorta təminatına alınır. Təminata alınmış əməliyyatlar sırasında sayı 150 xidmətdən çox olan həyati vacib-dəyəri yüksək olan əməliyyatlar da daxildir.

“Tibbi sigorta haqqında” qanuna və Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən icbari tibbi sigorta 4

mərhələdə həyata keçiriləcək: “Birinci mərhələdə, artıq 1 yanvar 2020-ci ildən etibarən icbari tibbi sigorta 23 regionda tətbiq olunur. Qeyd olunan regionlara Quba, Quşar, Xaçmaz, Şabran, Siyəzən, Xızı, Şamaxı, İsmayıllı, Ağsu, Qobustan, Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, Göygöl, Ucar, Zərdab, Kürdəmir, Mingəçevir, Ağdaş və Yevlax daxildir.

İkinci mərhələdə icbari tibbi sigortanın xidmətlər zərfi çərçivəsində ölkə əhalisinin 23.82 faizine tibbi xidmət göstəriləcək. Eyni zamanda 1 yanvar 2020-ci ildən Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində icbari tibbi sigorta tətbiq edilir. Muxtar Respublikada icbari tibbi sigortanın tətbiqini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nəzirlər Kabinetinə yanında İcbari Tibbi Sigorta üzrə Dövlət Agentliyi həyata keçirir.

İkinci mərhələdə, 1 aprel tarixindən etibarən 21 region - Gəncə, Göygöl, Goranboy, Daşkəsən, Samux,

yıldır icbari tibbi sigorta tətbiq olunacaq. Söyügedən regionlarda ölkə əhalisinin 19.53 faizinə icbari tibbi sigortanın xidmətlər zərfi çərçivəsində tibbi xidmət göstəriləcək.

Dördüncü mərhələdə, 1 oktyabr tarixindən etibarən Bakı, Sumqayıt, Abşeron, Xankəndi, Qubadlı, Zəngilan və Şuşa əhalisi icbari tibbi sigortanın xidmətlər zərfindən istifadə edəcək. Bu isə ölkə əhalisinin 32.05 faizini təşkil edir”. Qeyd edək ki, artıq icbari tibbi sigortaya daxil olmayan hallar haqda da məlumat verilib.

Nigar Məmmədova

"Qanun pozuntusu olan dairələrdə nəticələrin lağv olunması demokratiyanın təntənəsidir"

"Azərbaycanda keçirilən parlament seçkiləri səsvermə gününə qədər həm hüquqi, həm də texniki hazırlıq işləri demokratiyanın və müasir dünyanın müasir standartlarına uyğun səviyyədə təşkil olunmuşdur. Namizədlərin qeydə alınması və bütün prosedur qaydaları yüksək səviyyədə demokratik qaydalara uyğun şəkildə yeri-nə yetirilmişdir. Səsvermə günü də ümumi müşahidəçilərin və eksitpol aparan beynəlxalq təşkilatların nöqtəyi nəzərincə desək seçki demokratik keçirilmişdir. Biz də hesab edirik ki, seçki demokratik səviyyədə təşkil olunmuş və səsvermə demokratik şəraitdə vətəndaşların öz səslərinin ifadəsi demokratik surətdə təşkil olunmuşdur." Bu fikirləri Olaylar.az- "RESURS" Analistik İformasiya Mərkəzinin sədri Rasim Quliyev bildirib.

Rasim Quliyev qeyd edir ki, bəzi məntəqələrdə, dairələrdə baş verən qanun pozuntularına gəldikdə isə demək istəyirəm ki, əslində bu dairələrdə namizədlərin həddən artıq çoxluğu rəqabətin gərginliyi belə faktların olacağına zəmin yaradırdı: "Çünki, çox ciddi rəqabət var idi ve sözsüz ki, belə bir şəraitdə namizədlər ve onların tərəfdarları bilməlidilər ki, hər hansı qanun pozuntusun ola biləcəyi istisna olunmur. Və belə də oldu. Ümumi götürəndə seçkinin yüksək təşkilatlılığı və müasir standartlara uyğunluğu səsvermənin demokratik şəraitdə keçirilməsinə və seçkinin ümumi nəticələrinə kölgə sala bilməz. Bu ümumi demokratik seçkilərin keçirildiyini deməyə easa verir. Hər hansı dairələrdə və məntəqələrdə namizədlər və onların tərəfdarları və yaxud müşahidəçiləri, vəkilləri tərefin-

dən baş verən qanun pozuntuları ayri-ayrı fakt üzrə məntəqə və dairələrdə araşdırılmalı, MSK tərəfindən qiymətləndirilməli və həmin nəticələr lağv olunmalıdır. Həmin dairələrdə yenidən seçki keçiriləcək. Biz hesab edirik ki, əvez olunmaz kadr yoxdur və iqtidár aparılan son islahatlarda bunu bir daha sübut etdi. Biz guman edirik ki, parlamentə azad, intellektual rəqabət nəticəsində ən sağlam ruhlu insanlar seçki nəticəsində qalib gelib parlamentdə təmsil olunmalıdır. Ona görə də hesab edirik ki, məntəqə və dairələrdə baş vermiş qanun pozuntuları olan dairələrin nəticələrinin lağv olunması Azərbaycanda aparılan islahatların, demokratiyanın tətənəsidir. Həc də seçkilərin demokratikliyinə kölgə salır. Əksinə dediyimiz kimi bu demokratianın tətənəsi kimi qeyd olunmalıdır."

"RESURS" Analistik İformasiya Mərkəzinin sədri bildirir ki, biz deməsidi ki, seçkinin demokratiliyinə Azərbaycanda aparılan islahatların ruhuna uyğun gəlməyən əməllər yox vermiş namizədlər istər YAP-dan olan namizədlər olsun, ister bitərəflərdən, isterse də hər hansı bir partiyaların təmsilcisi-

Vüqar Bayramov: "ASAN Xidmət" şəffaflığının artırılmasında mühüm rol oynayır"

Asan xidmət nəinki Azərbaycanda, artıq bütün dünyada özünü model olaraq tanıtmaqdadır. Bunu SİA-ya açıqlamasında iqtisadçı Vüqar Bayramov deyib. Onun dediyine görə, bir sıra ölkələr Asan xidmət modelini öyrənərkən tətbiq etməyə başlayıblar və inanırıq ki, qabaqcıl ölkələr də bu modeli öyrənib tətbiqini həyata keçirməye başlayacaqlar.

"Asan xidmət" Azərbaycan modeli olaraq elektron xidmətlərde, bütövlükde dövlət xidmətlərinin göstərilmesine şəffaflığın artırılmasında mühüm rol oynayır. Təbii ki, mövcud islahatlar Asan xidmətin səlahiyyətərinin genişləndirilməsinə xidmət etmekle yanaşı həm də Asan xidmət əlçatanlığının təmin edilməsinə getirib çıxarırlar və bölgələrdə Asan xidmət mərkəzlərinin sayının artması ondan xəber verir ki, Asan xidmətə əlçatanlıq bu gün prioritət məsələlərdən biridir. Növbəti islahatlar paketində de bütövlükde iqtisadiyyatın asanlaşdırılması, elektronlaşdırılması prioritət hədəflərdənadir. Artıq qəbul edilen dövlət proqramlarında da birmənali şəkildə islahatların elektronlaşması və dövlət qurumlarında şəffaflığın artırılması, vətəndaşlarımızın dövlət xidmətinə əlçatanlığının təmin edilməsi və dəha asan prosedurlardan keçmək, dəha az zaman sərf etmək xidmətlər alması prioritət olaraq qalır. Eyni zamanda Asan xidmətin səlahiyyətinə verilən dövlət xidmətlərinin sayında da artımlar var. Belə dövlət xidmətlərinin sayı artıraq, vətəndaşları həmin xidmətləri daha asan şəkildə və az prosedurlardan keçməkle almaq imkanına malik olur ki, bu da təbii ki, vətəndaşlarımızın məhz dövlət xidmətləri alan zaman məmənluq səviyyəsinin artmasına imkan verir. Bu baxımdan Asan xidmət Azərbaycan üçün bir modeldir. Növbəti dövrədə bütövlükdə elektron iqtisadiy-

yatın qurulması, asan xidmətlərin sayının artırılması prioritət olduğuna görə, birmənali şəkildə qeyd etmək olar ki, növbəti illərdə bu sahədə islahatların davam etdirilməsi əsas hədəflər sırasındadır", - deyə V.Bayramov bildirib.

Cavad Cahangirzadə: Bu vaxtadək İranla Azərbaycan 150-dən çox sənəd imzalayıb

İran ilə Azərbaycan iqtisadiyyat, siyaset və mədəniyyət sahələrini əhatə edən 150-dən çox sənəd imzalayıb.

AZÖRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İranın Azərbaycandakı səfiri Cavad Cahangirzadə deyib. O bildirib ki, hər iki ölkə ikitərəfli faydalı əməkdaşlıq əlaqələrini davam etdirir. Tesadüfi deyil ki, 2019-cu ilde ölkələr arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 500 milyon dollarla çatıb, bu da 2018-ci ilə müqayisədə 11 faiz artım deməkdir.

Səfir diqqətə çatdırıb ki, bu gün Azərbaycanda 1614 İran şirkəti fəaliyyət göstərir. Bu şirkətlər müxtəlif sahələrdə azərbaycanlı həmkarları ilə

əməkdaşlıq qurubalar. Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı İranlı iş adamlarına bu ölkəyə sərməyə yatırmaq üçün böyük imkanlar yaradıb. Dövlət başçılarının siyasi iradəsi qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etməsinə zəmin yaradıb və bu əməkdaşlıq tərəflər üçün bundan sonra da fayda verecek.

Vüqar Rəhimzadə: "MSK neqativ hallar olan dairələrə qarşı adekvat qərarlar verib"

Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) məntəqələrdə baş verən seçki pozuntuları barədə qanunvericilik çərçivəsində lazımi addımları atır. Əgər hər hansı məntəqə və yaxud da dairədə qanunvericiliyin tələbləri pozulubsa, həmin aşağı seçki komissiyalarına qarşı MSK-nin 13 fevralda keçirilən iclasında kifayət qədər adekvat qərarlar verilib.

Bunu SİA-ya açıqlamasında "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru, siyasi şərhçi Vüqar Rəhimzadə deyib. V.Rəhimzadə bildirib ki, MSK öz növbəsində pozuntuların baş verildiyi iddia edilən məntəqələrlə bağlı müraciətlərə yenidən baxılması üçün sənədləri müvafiq dairələrə ünvanlayıb: "Buna baxmayaraq, radikallar ölkədəki sabitliyi pozmaq məqsədi ilə Azərbaycanı istəməyen qüvvələrin sıfarişləri əsasında onların arzu və istəklərinin reallaşdırılması üçün çalışırlar. Hesab edirəm ki, bu kəsələr öz çirkin əməllərini həyata keçirmələri üçün əllərində heç bir dəlil yoxdur. Lazımlı qərarları dövlət və aidiyyəti qurumlar verir".

Baş redaktor vurğulayıb ki, qanunun tələblərindən kənar hər hansı bir hərəkət edilərsə, onlara aidiyyəti qurumların və hüquq-mühafizə orqanlarının müdaxiləsi hökmən vacibdir: "Kimliyindən, hənsi peşə sahibi olmasından, hənsi sahəde çalışışından asılı olmayaraq hər bir vətəndaş qanun qarşısında tam bərabər şəkilde məsuliyyət daşıyır. Əgər kimse qanunun tələblərinə qarşı çıxacaqsa, həmin şəxs elbətə, qanun çərçivəsində cəzalandırılacaq. Bunu heç kəs unutmamalıdır."

"Medianın azad fəaliyyət göstərməsi üçün bütün şərtlər təmin edilmişdir"

Demokratik cəmiyyət də bütün siyasi proseslərdə media daima öndə olan bir institut kimi çıxış edir, xəbərləşmə və ictimai rey məhz media üzərindən formalasır. Ona görə də 9 fevral 2020-ci ilde ölkəmizdə keçirilən parlament seçkiləri kimi mühüm bir siyasi-hüquqi hadisə də proses boyu daima milli mediamızın diqqət merkezində oldu. Əlbətdə iddia edə bilmər ki, bu proses media tərəfindən ideal səviyyədə işləşdirildi, ancaq ümumilikdə media bir ictimai institut kimi öz funksiyalarını yerinə yetirə bildi. Demokratik cəmiyyətdə bu olduqca mühümür". Bunu SİA-ya "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, millət vəkili Hikmət Babaoglu deyib.

Deputatın sözlərinə görə, hər şeydən önce qeyd etmək lazımdır ki, medianın azad fəaliyyət göstərməsi üçün bütün şərtlər təmin edilmişdir: "Düşünürəm ki, bir qism media orqanları onlara tanınan hüquq çərçivəsində xeyli sayıda namizədə qarşılıqlı faydalı münasibətlər qura bildilər ki, bu da təbliğat-təşviqat kampaniyası prosesində müəyyən keyfiyyət fərqi yarada bildi. Başqa bir məsələ ondan ibaret idi ki, peşəkar məsuliyyət daşıdığı üçün internet resurslarında daha çox rəsmi saytlar onə çıxmışaq səsli şəbəkələrə ciddi rəqabət apara bildi. Bunun səbəbi informasiya cəmiyyətimizin hüquqi-siyasi prosesləri adı hadisələrdən fərqləndirməyi bacarması idi. Bu cəmiyyətin hüquqi bilinçlərinin xeyli dərəcədə təknilərən xəber verir. Müşahidə etdiyim və məmən qaldığım əsas məsələlərdən biri ele bu oldu. O ki, qaldı bəzi media qurumlarının media prinsiplərinə zidd davranışlarına düşübünlər ki, belə hallar da istisna deyil. Ancaq bununla bağlı xüsusi araşdırma aparmadan dəha detallı danişa bilmərem. Yaxşı olar ki, belə məsələlər araşdırılsın ictimai müzakire obektinə çevrilməklə təqnid edilsin. Bu yalnız mediamızın inkişafına kömək edə bilər".

Ceyhun Rasimoğlu

Yeni Azərbaycan Partiyasının növbəti qələbəsi

Prezident İlham Əliyev: "Bu seçkilər Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirir"

Müstəqil Azərbaycanın dövlətçilik tarixində növbəti mərhələ olan 9 fevral parlament seçkiləri uğurla, demokratik və şəffaf keçirildi. Bu seçkilər hələ uzun müddət politoloqlar və siyasi şərhçilər tərəfindən təhlil ediləcək, seçkinin gedişati və nəticələri haqqında fikir söylənəcək. Bütün hallarda, tək Azərbaycan üçün deyil, dünyanın bütün dövlətləri və xalqları üçün ən önəmli məqam düzgün seçim etmək və istər parlament, istərsə də digər seçkilərdə etimad göstərilən şəxsin müəyyənləşdirilməsində yanlışlığa yol verməməkdir. Dünyanın sivil idarəciliq qaydalarına əsasən, insanların sosial-iqtisadi münasibətlərinin tənzimləyicisi olan dövlətin düzgün yönləndirilməsi və bir neçə il ərzində, inkişaf xətti üzrə yüksəlməsi, məhz bu seçimlərdən asılı olur. Seçkinin keçirildiyi 9 fevral günü seçici fəallığının nəticələrinə əsaslanaraq, tam qətiyyətlə demək olar ki, Azərbaycan vətəndaşları öz seçimlərində səhv etməyiblər.

Öncədən də gözləniləndi kimi, Azərbaycan xalqı növbəti dəfə Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurucusu olduğu ve Prezident İlham Əliyevin Sədri etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasına daha çox etimad və inam göstərdi. Əlbettə, son illərin uğurlu iqtisadi-siyasi yüksəlişi, Azərbaycan Respublikasının dünyyanın siyasi xəritəsində nüfuzlu mövqə qazanması fonunda xalqın təminatlı geləcək, xoş rıfah və qüdrətli dövlət istəyi qarşısında başqa bir seçimi proqnozlaşdırmaq siyasi səbatsızlıq sayıyla bilərdi.

miz ölkəmizin artan süretime uyğun olmalıdır. Eyni zamanda, bizim beynəlxalq əlaqələrimiz də genişlənir və Azərbaycanın millet vəkilləri ölkəmizi bundan sonra da beynəlxalq təşkilatlarda leyaqətə temsil etməlidirlər".

Dövlət başçısı onu da vurgulayıb ki, indi, bütövlükde, ölkəmizdə gəncləşmə siyaseti aparılır. Ancaq bu da, çox düşünülmüş formada olmalıdır: "Yaşlı nəslin təcrübəsi, gənclərin innovasiyaya mövqeli olması, onların biliykləri, müasir proseslərə diqqətin yetirilməsi - bax, biz bu vəhdətin təşkil edilməsi üçün çalışırıq. Hesab edirəm ki, buna nail olmuşuq. Mənə verilən məlumatata görə, seçkilər ölkə əraziyində çox sakit keçdi, qanunvericilik çərçivəsində, hər hansı bir narahatedici məqam olmadı. Bu seçkilərə çox böyük maraq var idi. Çünkü mən xatırlamıram ki, Azərbaycanda keçirilmiş hansısa parlament seçkisində 1300-dən çox namizəd olsun. Yəni bu, özlüyünde, onu göstərir ki, seçkilər rəqabət şəraitində keçirildi və bütün namizədlərin qeydə alınması prosesində ədalətli mövqə nümayiş etdirildi. Bu qədər namizədin olması seçkilərə inamın təzahürüdür. Çünkü əger inam olmasayıd, bu adamlar bəlkə də seçkilərə qatılmazdılar. Ona görə bu seçkilərin xüsusi rolu var".

"Seçkilər rəqabət şəraitində keçirildi və bütün namizədlərin qeydə alınması prosesində ədalətli mövqə nümayiş etdirildi"

Prezident İlham Əliyev 9 fevral parlament seçkilərini müşahidə edən Türkiye-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşü zamanı keçirilən seçkilərin önemli olduğunu və bu seçkilərin Azərbaycanda aparılan islahatlara dəstək verdiyini bildirib: "Doğrudan, bu seçkilər çox önemli idi. Çünkü bu seçkilər Azərbaycanda aparılan islahatlara dəstək verməlidir və növbəti seçkilərin keçirilməsinin əsas məqsədi də o idi ki, vaxt itirmədən islahatlardan etdirilsin".

Dövlət başçısı bu seçkilərin Azərbaycanın geləcək inkişafında çox önemli rol olaçığını qeyd edib: "Çünki bizim qanunvericiliyi-

Prezident İlham Əliyev bəzi beynəlxalq təşkilatların, seçkilərlə bağlı rəylərini, seçkilərdən önce yazdıqlarını deyib: "O ki qaldı bəzi beynəlxalq müşahidə missiyalarının rəyinə, biz onların mənfi rəyinə çıxdan öyrəşmişik. Onların, bəzi hallarda rəyi seçkilərdən önce yazılır, özü də onlar tərefindən yazılır, başqa yerlərdə yazılır, onlara ötürülür. Biz bunu dəfələrle müşahidə etmişik. Siz də Avropa Şurasının bize qarşı olan mənfi münasibətini qeyd etdiniz. Bunun da son təzahürü qəbul edilmiş, yalan üzərində qurulmuş son qətnamədir. Yəni bu qətnamənin qəbul edilməsi, eślində, parlament seçkilərinə kobudcasına müdaxilədir. Birinci, bu qətnamə saxtadır və biz bunu qəbul etmirik. Orada bize qarşı irəli sürülən ittihamları rədd edirik və bize qarşı ünvanlanmışdırnaqarış tələblərin heç birini icra etməyəcəyik. Bu, bir. İkinci, bu qətnamənin qəbul edilmə vaxtı. Parlament seçkilərinə az vaxt qalmış bu qətnamənin qəbul edilməsi Azərbaycana qarşı olan mənfi və ədalətsiz yanaşmanın təzahürüdür".

Dövlət başçısı çıxışına əlavə edərək deyib: "Mən bu yaxınlarda yaxın dostumuz olan Mövlud Çavuşoğlu ilə görüş əsnasında bu bərədə öz fikirlərimi bildirdim. O da, eyni mövqedədir və biz yaxşı biliyik ki, Türkiyə və Azərbaycana Avropa Şurasında ikili standartlar tətbiq olunur. Bizdə gedən müsbət proseslər qeydə alınır, bizim artan gücümüz sanki qırıq, paxılıq yaradır. Ancaq buna rəğmən, Türkiyə və Azərbaycan iki dost, qardaş ölkə kimi irəli gedir. Biz çox önemli layihələri icra edirik, öz gü-

cüməzü artırırıq. Hesab edirəm ki, həm beynəlxalq müstəvidə, həm ölkə daxilində gedən işlərdə bizim düzgün siyasetimiz artıq reallıqdır".

"Ən önemlisi, bu seçkilərin keçirilməsi Azərbaycan xalqının iradəsidir"

Dövlət başçısı onu da bildirib ki, seçkide əsas odur ki, xalqın seçcəcisi insanlar məsuliyyət hiss etsinlər: "Bilsinlər ki, əger yənə də seçilmək istəyirlərsə, onda dairələrdə iş aparmalıdır. Bax bu, keçmiş parlamentdə çatışmırı. Buna görə də, parlamentin bir çox keçmiş üzvü dairələrdə işləmədiyi üçün seçkilərdə iştirak etmədi. Bu, yeni parlamentin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri olacaq. Çünkü bütün ölkənin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üçün deputat korpusu regionların problemlərini dərk etməlidir, onları üzə çıxarmalıdır və hökumətə, ictimaiyyətə çatdırmaqla onların həllinə kömək etməlidir".

Bəli, ölkə Prezidenti İlham Əliyev seçki ilə bağlı bütün reallıqları açıb göstərdi. Bir daha bildirdi ki, seçilən her bir kəs onu da bilir ki, millət vəkili kimi öhdəsinə düşən məsuliyyət xalq qarşısında daşıdığı məsuliyyət hissini göstəricisidir. Ona görə də, Azərbaycan xalqı Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədlərinə səs verməklə, ölkəmizi dünyada tanınan ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevlə həmrəyliklərini növbəti dəfə təsdiqləyərək, daha qüdrətli Azərbaycan namənə birlik nümayiş etdirmiş olular.

böyük sevinc hissi keçirdiyini bildirib: "Bu seçki prosesində müşahidəçi kimi qardaş Türkiyənin nümayəndələrinin iştirakı bizi, xüsusi, sevindirir. Bir daha sizə təşəkkürümüz bildirirəm. Əminəm ki, Türkiyə Böyük Milət Məclisindəki Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Qrupu bundan sonra da iki ölkə arasındakı əlaqələrin inkişafına xüsusi töhfə verəcək və siz də qeyd etdiyiniz kimi, mən də buna tam əminəm ki, Türkiyə parlamentinin istənilən üzvü Azərbaycanla dostluq qrupunun üzvüdür. Çünkü bizdə də eyni yanaşmadır. Biz bundan sonra da birləşdə böyük işləri davam etdirəcəyik".

"Əgər yənə də seçilmək istəyirlərsə, onda dairələrdə iş aparmalıdır"

Prezident İlham Əliyev MDB İcraiyyə Komitəsi müşahidə missiyasının rəhbəri, Rusiya Federasiyası Dövlət Dumasının MDB məsələləri, Avrasiya İnteqrasiyası və Həmvətənlərlə İş üzrə Komitəsinin sədri Leonid Kalaşnikovun başçılığı etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edərək, seçkilərlə bağlı bəzi məsələlərə də aydınlıq getirib: "Mənə həm dünən, həm də bu gün mərəzə etdilər ki, proses, ümumiyyətə, sakit keçib və heç bir gözleñilməz hal olmayıb. Ona görə də, kimse qalib gelir, kimse məğlub olur. Hər kəs reallıqla barışmalıdır. Reallıqlar belədir ki, şərait yaradılıb, maksimum şəffaflıq təmin edilib. Həm də gözleñilməz çətin hava şəraitine baxmayaraq, Azərbaycan vətəndaşları səs verdilər".

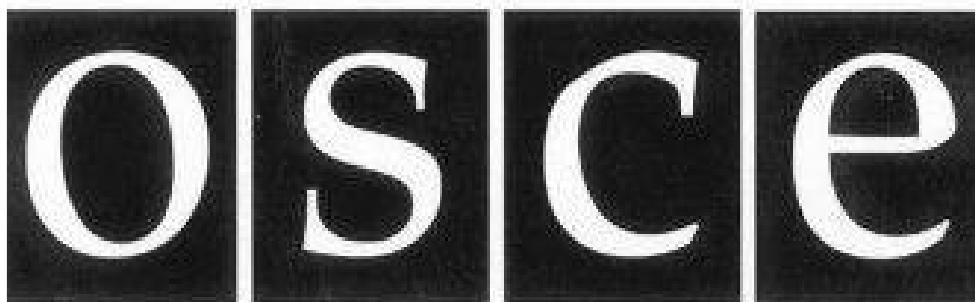
Dövlət başçısı onu da bildirib ki, seçkide əsas odur ki, xalqın seçcəcisi insanlar məsuliyyət hiss etsinlər: "Bilsinlər ki, əger yənə də seçilmək istəyirlərsə, onda dairələrdə iş aparmalıdır. Bax bu, keçmiş parlamentdə çatışmırı. Buna görə də, parlamentin bir çox keçmiş üzvü dairələrdə işləmədiyi üçün seçkilərdə iştirak etmədi. Bu, yeni parlamentin qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri olacaq. Çünkü bütün ölkənin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi üçün deputat korpusu regionların problemlərini dərk etməlidir, onları üzə çıxarmalıdır və hökumətə, ictimaiyyətə çatdırmaqla onların həllinə kömək etməlidir".

Bəli, ölkə Prezidenti İlham Əliyev seçki ilə bağlı bütün reallıqları açıb göstərdi. Bir daha bildirdi ki, seçilən her bir kəs onu da bilir ki, millət vəkili kimi öhdəsinə düşən məsuliyyət xalq qarşısında daşıdığı məsuliyyət hissini göstəricisidir. Ona görə də, Azərbaycan xalqı Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədlərinə səs verməklə, ölkəmizi dünyada tanınan ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevlə həmrəyliklərini növbəti dəfə təsdiqləyərək, daha qüdrətli Azərbaycan namənə birlik nümayiş etdirmiş olular.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

ATƏT-in Azərbaycana qarşı növbəti qərəzi

Yaxud Azərbaycana qarşı qəbul edilən “qətnamə” kimlərin maraqlarına xidmət edir?

dövlətimizə yeni uğurlar qazandırılmış, onun mövqeyini daha da möhkəmləndirmişdir. Bir çox demokratik dövlətlər kimi Azərbaycan da ölkə daxilində keçirilən seçkilərin ədalətliliyini, obyektivliyini, şəffaflığını dünyaya göstərmək üçün beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edir. Hər dəfə ölkəmizdə seçkilər keçiriləndə seçki prosesində müşahidə missiyası həyata keçirən beynəlxalq təşkilatlara dəvətlər göndərilir, yerli müşahidəçilərlə yanaşı, onların da seçki prosesini yaxından izləməsinə şərait yaradılır. Yerli və xarici müşahidəçilərin aktivliyi, həmcinin jurnalistlərin seçki məntəqələrindəki prosesləri dinamik şəkildə işlədirmələri da bu reallığı özündə kifayat qədər əks etdirdi. Bu nəzərdən çıxış edərək qənaətə gələ bilərik ki, Azərbaycanda fevralın 9-da Milli Məclisə keçirilən seçkilər baş tutdu. İslahatlar çərçivəsində baş tutan seçkilər vətəndaşların yüksək fəallığı şəraitində keçdi. O cümlədən, “Exit-poll”ların nəticələri də göstərdi ki, bu seçkilər də siyasi və s. baxışlarından asılı olmayaraq real seçici iradəsi ortaya qoyuldu. Lakin ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu ölkədə yaranan bu şəraitdən yarananaraq qərəzlə ittihamlarla çıxış etməkdədir.

Erməni lobbisi və “5-ci kolon” xidmətçisi!

Azərbaycanda keçirilən parlament seçkilərini ATƏT DTİHB-in müşahidə missiyası yənə də tamamilə obyektivlikdən uzaq, da-ha çox qərəzlə müşayiət olunan hesabat açıqlayıb. ATƏT DTİHB-in seçki ilə bağlı açıqladığı hesabatda “müşahidələr”in yalnız menfi tonu kökləndiyi dərhal sezilir.

ATƏT DTİHB-in müşahidə missiyası Azərbaycandakı dağdıcı müxalifətin, “5-ci kolon” rolunu oynayan şəxslerin və tərkibində olan erməni lobbisi xidmətçilərinin xoşuna gəlmək, özlərini “obyektiv” göstərmək üçün belə sərt, qeyri-obyektiv, qərəzlə hesabat açıqlayıb. Əlbəttə ki, bu, ilk növbədə ATƏT DTİHB-in öz fəaliyyətini şübhə altına salmaqla yanaşı, bir daha sübut edir ki, ATƏT DTİHB qərəzdən, qeyri obyektivlikdən əzaqlaşa bilmir. Elə buna görədir ki, hətta missiya üzvləri arasında da hesabatla bağlı yekdil fikir formalaşdırmaq mümkün ol-

mayib. Ona görə də belə bir qərəzlə qurumun hər hansı rəyi inandırıcı görünmemək-lə yanaşı, həmin qurumun eslinde hansı yola xidmət etməsi bir daha sübut edir.

ATƏT-in qərəzlə seçki hesabatı Azərbaycan icimaiyyətinin nümayəndələrinin və media mənsublarının ciddi etirazları ilə qarşılanıb. Müşahidə missiyasının Azərbaycanda keçirilən parlament seçkiləri ilə əla-qədar qərəzlə, heç bir fakta əsaslanmayan, əvvəlcədən hazırlanmış və ölkəmizin imicinə zidd bəyanatı və açıqlamaları bir daha göstərdi ki, bu təşkilat respublikamızla bağlı ənənəvi ikili standartlar mövqeyinə sadıqdir. Digər beynəlxalq müşahidəçilər seçkilərin azad, ədalətli, demokratik və tam rəqabət mühitində keçməsi barədə konkret fakt-lara əsaslanan mövqe nümayiş etdirəsələr də, ATƏT-in bu missiyası yənə də Azərbaycanın uğurunu həzm edə bilməyərək, ona xələl getirməyə çalışıb. Heç bir fakta əsaslanmayan, seçkidiən əvvəl hazırlanmış şübhə doğurmayan bəyanatda yer alan qərəzlə

və əsəssiz məlumatlar bir daha göstərdi ki, bu cür təşkilatlar insan hüquq və azadlıqlarından bir vasitə kimi istifadə edərək, müsteqil siyaset yürüdən ölkələrə qarşı təzyiq göstərməyə, öz cirkin niyyətlərini həyata keçirməyə çalışırlar. Çünkü Azərbaycan müstəqillik tarixində daim bu cür qərəzlə münasibətlərə rastlaşır, ancaq demokratiya və müstəqillik yolundan dönməyib. ATƏT-in müşahidə missiyasının bu cür hesabatları ölkəmizin daxili və xarici siyasi kursuna, eyni zamanda, dünyada artan nüfuzuna hansısa formada təsir edə bilməz.

Formalaşmış satqınlar...

Bu, deyilənlərin nəticəsidir. Bu, belə olmasayı AXCP sədri Əli Kərimli, “Milli Şura”nın sədri Cəmil Həsənli, Müsavat başqanı Arif Hacılı, Müsavatın sabiq başqanı İsa Qəmber və bunların yetirmələri Gültəkin Hacıbəyli, Leyla Yunus, Xədicə İsmayılov və... satqınlar xalqı, dövləti, Vətəni sata-sata be-

lə formalaşır. Sənin xalqın öz demokratik seçimini etsin, amma sən də ATƏT-in yalançı bir rəyinə aldanıb denən ki, mitinq keçirəcəm və yaxud seçkinin nəticəsini qeyri-legitim hesab edəcəm. Bunlar mənəsiz şeylərdir. Hesab edirik ki, bu seçki xalq-iqtidar birliliyini daha da möhkəmləndirdi. Xalqımız və dövlətimiz üçün uğurlu oldu.

Əli Əhmədov: “Təəssüf ki, ATƏT-in müşahidə missiyası yənə də ədalətli və obyektiv ola bilmədi”

Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov özünün “Facebook” səhifəsində bildirib ki, Azərbaycanda parlament seçkiləri ilə əlaqədar beynəlxalq müşahidəçilərin qeyd olunan nümayəndərinin bəyanatında diqqəti çəkən digər bir cəhət bəzi Avropa qurumlarının ölkəmizlə bağlı ayri-ayrı zamanlarda qəbul etdiyi qərəzli qərarlarla istinad etməsidir ki, bu da sənədə konkretliyin yaygın ifadələrle və fikirlərə zəngin olmasından xəbər verir: “Nəzəre alınmalıdır ki, sözügedən müşahidəçilərən savayı seçkilərin gedisi izleyən coxsayılı beynəlxalq müşahidəçilərin rəyləri obyektivliyi və konkretliyi ilə seçilir. Təəssüf ki, ATƏT-in müşahidə missiyası yənə də ədalətli və obyektiv ola bilmədi. Ən azından hər gün yaydıqları bəyanatda özüne yer tapmış, lakin seçki prosesində heç kimin görə bilmədiyi “nöqsanların” olması belə qənaətə gelməyə əsas verir. Və heç şübhəsiz, 9 fevral seçkiləri Azərbaycanın demokratiya yolunda inkişafında əhəmiyyətli mərhələni təşkil edir”

Beləliklə, ATƏT kimi beynəlxalq təşkilatın verdiyi qərəzlə bəyanatlar Azərbaycanı tutduğu doğru yoldan döndərə bilmez. Azərbaycan xalqı öz suveren seçimini edib və ən layiqli namizədlərini seçib. İndən belə, ister ATƏT/DTİHB-in, isterse də digər hansı antiAzərbaycan qüvvənin havasına oynayan başqa bir təşkilatın bəyanatı xalqın iradəsinə kölgə salmaq qüdrətində deyil.

RƏFIQƏ HÜSEYNÖVA

Azər Həsrət: “Küçəyə çıxıb mitinq eləməyin mənəsi yoxdur”

“Birinci, man Mərkəzi Seçki Komissiyasının addımını təqdir edirəm və düşünürəm ki, məhz seçki narazılıqları bu yolla aradan qaldurulmalıdır”. Bunu SİA-yə açıqlamasında politoloq Azər Həsrət deyib.

Politoloğun sözlerine görə, doğrudan da narazılıqlar var, pozuntular var və təbii ki, bu pozuntuları gizlətmək mümkün deyil və Mərkəzi Seçki Komissiyası da çox doğru addım atdı ki, xüsusən də sosial media üzərindən yayılan görüntüləri araşdırır və artıq dairənin nəticələri də leğv edilib. Hətta bundan başqa ondan artıq dairənin də nəticələri ilə bağlı araşdırılmalar aparılması üçün daire seçki kamisiyalarına göstərmişdir.

“Təbii ki, yaxın günlərdə araşdırılmalar öz nəticəsini verecək. Əlbəttə, belə bir şəraitdə mən düşüñürəm ki, bütün iddiaçılardır, siyasi qüvvələr Mərkəzi Seçki Kamisiyasi ilə iş birliyi etməlidirlər. Yəni onun obyektiv araştırma aparır,

obyektiv nəticələri qiymətləndirə bilmesi üçün yardımçı olmalıdır. Əlbəttə ki, mitinq eləmək də bir hüquqdur, yəni hər kəs bundan istifadə edə bilər, amma mən düşünürəm ki, indiki şəraitdə mitinqdən sə, konkret dairələr üzrə pozuntular haqqında əsaslandırılmış bilgiləri Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim etmək daha faydalı olardı. Yəni, biz ölkədə hansısa formada qarışılıq kimi halları baş verməsini istəmirik. Biz isteyirik ki, doğrudan da pozuntu halları olubsa, o hallar haqqında obyektiv araştırma aparılsın. İndi də Mərkəzi Seçki Kamisiyasi o halları araşdırmağa başlayıb. Mənə elə gelir ki, burada mənliqli olardı ki, bizim hə-

birimiz o araşdırmaların obyektiv şəkildə aparılmasına tövh verək.

Əsline qalanda, o mitinq etmək istəyənlərin eksəriyyəti heç bu seçki prosesində fəal iştirak etməyib. Yəni, biz o adamların bir xeyli-sini müşahidə eləmişik. Onlar seçki prosesindən kənar qalıblar, bəziləri guya baykot eliyiblər, seçkiyə guya kölgə salmağa çalışıblar. Yəni, indi bu adamlar nəyin mitinqini eləyirlər? Gələydilər seçkilərde aktiv iştirak edəyilər, bu başqa məsələ. Yəni, orda üçüncü tərəfin fəallığı daha çox özünü göstərir. Adamlar bir növ suyu bulandırıb bəliq tutmaq isteyirlər. Mən də düşünürəm ki, bizim kimi insanlar o şəraitin yaradılmasına imkan verməlidirlər. Şəxsən mənim özümən də narazılıqlarım var seçki ilə bağlı. Amma mən küçəyə də çıxmırıam, mitinq çağırışı da eləmərəm, Mərkəzi Seçki Kamisiyasi, Cənab Prezidenti müraciət eliyirəm. Yəni, bu ölkədə bu imkan varken küçəyə çıxıb mitinq eləməyin mənəsi yoxdur”, deyə politoloq bildirib.

“Narazılıqların özü artıq demokratianın bir göstəricisidir”

“Bu günün ən aktual məsələsi seçkilərdir və ictimai rəy bu mövzu ətrafında səfərbər olunub, dinc müzakirələr aparılır”. Bunu Səs TV-yə müsahibəsində politoloq Nəzakət Məmmədova deyib. Politoloq eyni zamanda beynəlxalq təşkilatların bu məsələ ilə bağlı öz münasibətlərini bildirdi-

yini də qeyd edib:

“Əlbəttə, Azərbaycan ele bir ölkədir ki, burada baş verən istənilən proses regiondakı proseslərə, hadisələrə mütləq təsir edir. Çünkü biz sıradan bir ölkə deyilik, əhəmiyyətli bir dövlətik. Öz regionumuzda, eləcə də diqqəti çəkəndir ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkədə geniş-miqyaslı islahatlar prosesini başlatdı və uğurla davam elətdirdi, seçki də həmin islahatların bir hissəsi kimi dövlətimiz siyasi gündəmənə gələn məsələ oldu. Seçkiler uğurla keçirildi. Doğrudur, seçki prosesində bəzi iddialar, narazılıqlar ortaya çıxdı ki, bu da çox təbiidir. Çünkü, dünyanın her yerində seçki mübahisə doğuran bir məsələdir, müxtəlif qrupların, tərəflərin mübarizəsidir və biri qalib olanda digəri də məglubiyyəti qəbul etmek istəmir. Dünyanın hər yerində seçkiler bir qayda olaraq qalmala çevrile bilir. O seçkide ki, qalmaqla olmur, deməli, orada demokratiya yoxdur. Yəni, insanlar öz azad fikirlerini, iddialarını ortaya qoya bilirlərsə bunun özü artıq demokratianın bir göstəricisidir”, deyə politoloq bildirib.

Inam Hacıyev

Azərbaycanda əhalinin məşğulluğu təmin olunur

Dövlət başçısının Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “Məşğulluq Strategiyasının həyata keçirilməsinə dair 2020-2025-ci illər üçün Tədbirlər Planı” məşğulluq sahəsində geniş perspektivlər açacaq

Azərbaycanda sosial siyasetin əsas istiqamətlərindən biri əhalinin məşğulluğunun təmin olunması, yaşayış səviyyəsinin daha da yaxşılaşdırılması və vətəndaşların ünvanlı sosial yardımından asılılığının aradan qaldırılmasıdır. Dövlətimiz tərəfindən azəminatlı ailələrin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə yanaşı, onların aktiv əməyə cəlb edilməsinə, məşğulluğun təmin olunmasına və bununla da, fəal həyat mövqeyinin formallaşmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Əmək ehtiyatlarından daha səmərəli istifadə yolu ilə əhalinin məşğulluğunu təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin məlumat sərəncamları ilə işsizlərin, işe düzəlməkdə çətinlik çəkən vətəndaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, əmək bazarının təkmilləşdirilməsi, əmək ehtiyatlarının keyfiyyətə yaxşılaşması, iqtisadi fəallığın yüksələməsi üçün əlavəlişli şərait yaradılması sahəsində müvafiq tədbirlər həyata keçirilib. “Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası (2006-2015-ci illər), “2016-2020-ci illər üzrə Azərbaycan üçün Layiqli Əmək Ölkə Programı” və digər sosial yönümlü dövlət proqramları və strategiyaları Azərbaycanda məşğulluq siyasetinin əsaslarını müəyyən edib. Prezident İlham Əliyevin “Əhalinin özünüməşğulluğunun təmin olunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” 2016-ci il 7 aprel tarixli Sərəncam mühüm əhəmiyyət daşıyır. Sərəncam dövlət məşğulluq siyasetində keyfiyyətə yeni bir mərakeş açmaqla, özünüməşğulluq fəaliyyəti ilə işsiz və işxəttarən şəxslərin aile bizneslərinə qurmalarına, əmək potensiallarının reallaşdırılması yolu ilə gelirlərinə artırılmasına, həmçinin, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına xidmət edir. Bu və ya digər sərəncamların yüksək səviyyədə icrası və özünüməşğulluq fəaliyyətinin təşkili ilə əlaqədar, müvafiq normativ-hüquqi bazanın formallaşdırılması istiqamətində ardıcıl işlər görülüb. Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncam əsasında təsdiqlənən “2019-2030-cu illər üçün Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası” da həyata keçirilen tədbirlərin davamı kimi dəyərləndirilir. Strategiyanın məqsədi əhalinin məşğulluq səviyyəsini artırmaq, tam məşğulluğun təmin etmək, layiqli əməyi dəstekləmək və əmək məhsuldarlığını yüksəltməkdir. Görülən işlərin davamı

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Siyəzən rayon Heydər Əliyev Mərkəzinə şagirdlərin ekskursiyası və açıq dərsi təşkil olunub

Ümummilli Lider Heydər Əliyev ırsının öyrənilməsi ilə bağlı buraxılış siyflarında xüsusi dərslərin keçirilməsi ilə əlaqədar olaraq Siyəzən rayon Büyük Həmyə tam orta məktəbinin 11-ci sinif şagirdlərinin Siyəzən rayon Heydər Əliyev Mərkəzinə ekskursiyası və açıq dərsi təşkil olunub.

Yübüncəyi giriş sözü ilə açan Siyəzən rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru İxtiyar İsayev bildirib ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının tarix boyu yetişdirdiyi nadir və bənzərsiz şəxsiyyətlərdən olaraq milyonlarla insanın qəlbinde ebedi yaşayır: “Həyatının menasını xalqa və dövlətə xidmətdə gəren Ulu Öndər bu mütqəddəs amal uğrunda en çetin manələrə, problemlərə mərdliklə sine gəren millət fədaisi kimi daim böyük ehtiramla, rəğbətle xatırlanır. Müstəqil Azərbaycanın dahi şəxsiyyətləri arasında böyük tarixi missiyani yerinə yetirmək qüdrətinə malik olan Ulu Öndərin müstəsna yeri var. Xalqı və Vətəni qarşısında misilsiz xidmətlərinə və müstəsna tarixi roluna görə Ulu Öndəri dünya miqyaslı siyasi nəhənglərle müqayisə edirlər. Çünkü o, Azərbaycan xalqının Lideri və Xilaskarı kimi şərəfli missiyani böyük əzm və şərəfə yerinə yetirib. Bütün ömrünü Azərbaycanın tərəqqisine sərf edən Ulu Öndər demişdir: “Mənim üçün hər şeydən əziz mənim xalqımdır, mənim Vətənimdir, mənim torpağımdır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin, Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafı və milli ideyanın yaranmasında tarixi xidmətləri vardır”.

Daha sonra müzakirlər şagirdlər dəyirmi masa etrafında davam etdirilib. Siyəzən rayon Büyük Həmyə tam orta məktəbin müəllimi Vasif Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyev ırsı barəsində olan məruzəsi dinlənilib. Sonda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətdən bəhs edən film nümayiş olundu.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

“Aksiyalar yalnız xaos və qarşıdurma yaratma məqsədinə xidmət edir”

Bu gün əgər rəsmi orqanlar tərəfinə şikayətlərin edildiyi dairələr üzrə konkret işlər görülsə və hətta seçkinin nəticələrinin ləğv olunması ilə bağlı konkret faktlar meydana gəlirsə belə vəziyyətdə müəyyən kütłəvi aksiyalar vasitəsilə prosesə təsir göstərməyin bir lüzumu və məntiqi qalmır. Ola bilsin ki, fevralın 16-na mitinq təyin etmiş qüvvələr belə bir qərarı seçkinin nəticələrinin araşdırılmasına başlığı və hətta sərt də olsa obyektiv ləğvetmə qərarlarının verilməsindən əvvəl qəbul ediblər”. Bunu SIA-ya açıqlamasında “Bakı Xəbər” qəzetinin baş redaktoru Aydin Quliyev deyib.

Baş redaktorun sözlərinə görə, ona görə ehtimal etmək və gözləmək mümkündür ki, fevralın 16-na mitinq təyin etmiş qüvvələr bu mitinq könlüllü şəkildə hakimiyət orqanları ilə razılıqlı razılıqlırmamasından asılı olmayaraq həmin etiraz aksiyasını təxirə salacaqlar: “Çünki artıq rəsmi orqanlar səviyyəsində başladılmışdır, əraşdırma prosesi konkret bir prosesdir, nəticələri var. Gözləmək olar ki, bundan sonra da yeni şikayətlər və yeni-yeni dairələrlə bağlı bu cür qərarlar olacaq. Belə şəraitdə aksiyanın keçirilməsinə heç bir lüzum və məntiq qalmır. Sadəcə olaraq onun ifadəsidir ki, kütłəvi aksiyaların keçirilməsində maraqlı olan qüvvələr seçkinin nəticələrinin araşdırılmasında yox, ölkədə qarşıqlığın və xaosun yaradılmasında maraqlıdır. Buradan məntiqi sual meydana çıxır. Əger kütłəvi aksiyaların keçirilməsi ilə müəyyən dairələrdə seçkilərin şübhəli nəticələrinə aydınlıq getirilməsini isteyirsinizsə, o halda rəsmi orqanlar əgər həmin əraşdırılmaları aparırlarsa o zaman kütłəvi aksiya keçirilməyin məntiqi qalmır.

Aydın şəkildə görünür ki, bu vəziyyətdə keçirilən aksiyalar yalnız xaos və qarşıdurma yaratma məqsədinə xidmət edir. Mübahisəli seçki dairələrində meydana çıxan müəyyən şübhəli görüntülerin əraşdırılması həm dövlət başçısının, həm də seçki ilə bağlı fəaliyyət göstərən müəyyən icra strukturlarının ortada olan konkret iradəsidir. Prezident Kürdəmirde “ASAN xidmət” mərkəzinin açılış mərasimində etdiyi çıxışda bütün faktların əraşdırılacaqını və müqəssirlərin cəzalandırılacağı ilə bağlı konkret bir bəyanat verdi. Məhz həmin konkret bəyanatların nəticəsidir ki, bu gün müəyyən dairələrdə əraşdırılmaların aparıldığından şahidi olurraq”.

Sənətə bağışlanan ömür

Səməndər Rzayevin 75 illik yubileyinə həsr edilib

Yazımı ilk olaraq, illərin əfsanələrindən ölməzlik mücəssəməsi kimi tanıdığımız Səməndər quşuna aid bir rəvayatla başlamaq istəyirəm. Deyilənlərə görə, Qaf dağında yaşayan Səməndər quşunun üç yüz altmışa yaxın dəliyi olan kəkili varmış və hər rüzgar əsəndə bu dəliklərdən əsrarəngiz bir musiqi sədaları ətrafa yayılmış. Qanadlarını açıb çırpanda ətrafa qıqlıcmı saçar, yanıb kül olar, külündən yeni bir Səməndər quşu doğular, bununla da ölməzliyə qovuşarmış. İfa etdiyi rolları ilə ürəklərdə özünə yer almış gözəl sənətkarımız Səməndər Rzayev də Səməndər quşu kimi yanaraq yaşadı, yanaraq əbədiyyətə qovuşdu. Səhnəyə, öz sənətinə, öz obrazlarına yanaraq...

1945-ci ilin yanvar ayında dünyaya göz açan sənətkar təessüt ki, çox tez, ömrünün 41-ci baharında onu sevənləri tərk etdi. Əslində, tərk etdi demək də doğru deyil. Sənəti üçün özünü əbedi odlara atmış sənətkar öz qıqlıcmıları ilə hər birimizin üzüyində bir şam yandırıb getdi, bu şamın şölesi isə sönməzdır.

Uşaqlıq illeri Böyük Vətən müharibəsinin sonuna düşsə də, çətinliklər, ehtiyaclar onun da ailəsindən uzaq düşmədi. Anası onu həmişə Səməni-deyib çağırardı. Öz uşaqlıq hissəyi ilə ailəyə kömək olaraq, istedadına, bacarığına uyğun işlər tapar, ailə üçün kiçik miqdarda da olsa, qazanc gətirərdi.

Yağılı bir gündə balaca Səməndər uşaqlarla oynayarkən körpüdən sürüşüb möhkəm əzilir. Dizindən ağır zədə aldıqdan uzun müddət xəstəxana, sonra isə ev şəraitində müalicə alan, hər gün radio tamaşaları, verilişləri dinləməkdən başqa əlacı olmayan uşaqlıq tezlikle bu sənətin sehrinə düşür. Ən çox sevərək, dini lədiyi "Arxiv baba və Lyonka" radio-tamaşasındaki Arxiv baba rollunu ifa edən Ələsgər Ələkbərovun səsi sanki onu ovsunlayır ve Səməndəri aktyor olmaq üçün qərar verməyə tələbsidir.

Məktəb illərindən hələ "aktyor" ləqəbi qazanan Səməndər Rzayev orta məktəbi bitirib Azərbaycan Dövlət Teatr İnstitutunun (indiki ADMIU) aktyorluq fakültəsinə daxil olur. Tələbəlik illərində Rza Tehnasib, Mehdi Məmmədov, Adil İsgəndərov kimi tanınmış sənətşünas-rejissorlardan dərs alan Səməndər ele o vaxtlardan sənət adamlarının diqqətini çəkir. Hələ tələbəyək televiziyyadakı çıxışları ilə qiraət ustası kimi sevilir. O zamanlar hər kesin sevə-sevə dinlədiyi radio verilişlərindən olan "Bulaq" folklor toplusunda öz ecazkar səsi ilə hər kəsi bu səsin sehrinə salmağı bacarıır.

1967-ci ildən Milli Dram Teatrında çalışmağa başlayan sənətkar teatr səhnəsində saysız-hesabsız obrazlar yaradır. Tofiq Kazimovun rejissorluğu ilə çekilmiş Şeksprin "Hamlet" tamaşasında ifa etdiyi Horatsio rolu onun istedadını bir daha üzə çıxarıır. S.Rzayevin ilk kino debütü 23 yaşında baş tutur. Teatr səhnələrində özüne rəğbət qazanmış aktyor, kinoda ilk dəfə "Uşaqlığın son gecəsi" filminde, ardınca "Tütək səsi" filminde anı bir kadra çekilir, 1973-cü ildə Həsən Seyidbəylinin rejissorluğu ilə ləntə alınmış "Nəsimi" filminde ilk böyük rollunu Şirvanşah İbrahim böyük ustalıqla ifa edir. Yaratdığı obrazın hər cümləsinin, baxışını, hərəketini qəlbən yaşayan aktyor ekranə səhnədən gəlməsinə baxmayıaraq canlı kino estetikasında ilk böyük uğura nail olur. Şirvanşah İbrahim obrazını Səməndər ele özünüñkü-leşdirmişdi ki, filmi izleyərkən sanki qarşında aktyor deyil tarixi şəxsiyyət olan İbrahim şahın dayandığına inanırsan.

Rejissorlardan ən çox Tofiq Tağızadə, Arif Babayev, Həsən Seyidbəyli, Tofiq İsmayılov, Vəqif Mustafayev Səməndəri sevə-sevə öz filmlərinə dəvət edirdilər. S.Rzayevi

isə çox teatr, televiziya filmləri, tamaşalar özünə çəkirdi. Bir də bulaq suyu kimi təmiz, şəffaf səsi ilə aparcılıq etdiyi "Bulaq" verilişi. Bu da sənətkarın böyüklüyündən, istedadından xəber verirdi. Teatr səhnələrində tamaşaçı ilə birbaşa ünsiyyət, anidən alınan səhnələr, emosiyaların kontaktı, bütün bunnar, sənətkar üçün çox önem daşıyırı.

Səhnələşdirilən əsər o vaxt uğurlu olur ki, obrazları canlandıran aktyor peşəkar olsun, obrazda nəfəs verməyi bacarsın. Bu baxımdan demək olar ki, Səməndərin ifa etdiyi rolların hamisi uğurlu olub. "777 nömrəli iş", "Ad günü", "Alma almaya bənzər", "Arxadan vurulan zərbə", "Babamızın babasının babaşı", "Babek", "Bağ mövsümü", "Bakıda küləklər əsir", "Bəyin oğurlanması", "Birisiğin gecəyarısı...", "Bizim küçənin oğlanları", "Çarvadaların izi ilə", "De ki, manı sevirsən!", "Dədə Qorqud", "Dəli Kür", "Evləmik istəyirəm", "Evləri köndələn yar", "Ən vacib müsbəhə", "Əzablı yollar", "İstintaq", "Qara gölün cəngavərləri", "Qatır Məmməd", "Qərib cincilər diyarında", "Qız qalası əfsanəsi", "Nəsimi", "Nizami", "O qızı tapın", "Ömrün səhifələri" (Kinoalmanax) və s.kimi filmlərdə, "Evləri köndələn yar", "Yollar görüşəndə", "Sarıköynək Valehin nağılı" və s. televiziya film və tamaşalarında, S.Vurğunun "Vaqif", "İnsan", C.Məmmədquluzadənin "Dəli yiğincığı", C.Cabbarlının "Aydın" və s. pyeslərin tamaşalarında müxtəlif xarakterli, yaddaşalan, maraqlı obrazlar yaratmışdır. Tamaşaçılar son dəfə olaraq Səməndər Rzayevi 28 iyun 1986-cı ildə Tofiq İsmayılovun "Xüsusi vəziyyət" filminde gördülər.

Teatr, kino, radio və televiziyanın birləşdiyi çoxşaxəli yaradıcılıq yolunda Səməndər bu sənətin elçatmadır zirvəsinə çata bildi. Simfoniyaya bənzəyən səsinin qüdrəti, ecazkarlığı, dəyərlərin qabarılmasına köklənmiş xüsusi avazı onu tamaşaçıya daha da yaxından bağlayırı. Kiçik epizodik rollarla səhnəyə daxil olaraq əsərin baş qəhrəmanlarını belə kölgədə qoyan Səməndər, öz dili ilə desək, kiçik acharla böyük qapılar açmağı bacardı. Ümumiyyətlə, aktyorluq elə bir sənətdir ki, aktyorun öz daxili "mən"ini, öz xarakterini gizlətməsi həmişə mümkün olmur. Hansısa məqamlarda istər-istəməz özündəki çılgınlıq, temperament, psixoloji məqamlar üzə çıxır. Elə onun sənətdə bu cür uğur qazanmasının ən başlıca səbəbi də o idi ki, onun qəhrəmanları səmimi insanlar idı və aktyor özü də daxilən səmimi, təmiz ruhlu insan olduğu üçün yaratdığı rollara da bu səmimiyyi, temizliyi hopdura bilirdi.

Ifa etdiyi rollarda obrazların dili ilə sələndirdiyi saysız-hesabsız ifadələr isə dillərdə əzber olub. "Bəyin oğurlanması" filminde "Aye, niyə oynamırsınız?", "bu kino ki var...", "Menəm ey, Hidayət müəllim" kimi ifadələri eşidəndə istər-istəməz üzlərdə təbəssüm yaranır.

O, ifadəli baxışları ilə, üzünün özüne-məxsus mimikası ilə, nitqin ahəngi, səsinin

tembri, emosional çalarları ilə, gah sakit, gah kükrəyen, gah bulaq kimi daşan ağayana sesi ilə obrazı elə o andaca səhnədə yenidən yaradırdı, səhnədə baş berə biləcək her hansı gözənliliklə vəziyyətdə yüksək peşəkarlıqla improvisə edirdi. Səməndər Rzayev, həmçinin, səhnədə özgələşmə principini də çox ustalıqla həyata keçirə bilirdi. Xırda bir detaldan, adı bir geyim tərzindən güclü xarakter yarada bilirdi. Sənətkar ancaq müyyəyen bir məqama yüksələrkən yarada bilir. Səməndər Rzayev də bu yüksək məqamı fəth edə bildi və və hər kəsin xatirəsində bir yüksəklik məcəssəməsi olaraq da qaldı.

Səməndərin sənətdə qazanlığı bu uğurun bir səbəbi də məhz onun əzəmətli səs tembri nə malik olması idi. Filmlərin çoxundan bəzi aktyorların obrazları onun səsi ilə səsənləndirilirdi. Səməndər Rzayevin tekçə səsi deyil, müdrik, ağayana görkəmi də sanki elə səhnə üçün biçilmişdir. Yaşından çox-çox irəli gedən bir görkəmə, davranışın tərzinə görə idi ki, onun çəkildiyi rollar da səməndər, ağır təbiətli rollar olurdu.

Deyilənlərə görə, Səməndərin çox gözəl rəssamlıq və şeir yazmaq həvəsi də var imiş. Öz aktyor yoldaşlarına şeirlər yazar, bu şeirlər onların dilində əzberə çevrilər, xoş bir gülüşlə qarşılıqla nəşr olur.

Səməndər Rzayev 20-dən çox kinofilmə, 30-dan çox televiziya tamaşasına çəkilərək yaddaşlarda iz salmış obrazlara imza atır. Uzun müddət amansız xəstəliklə mübarizə aparan aktyor həm sənətə verdiyi misilsiz dəyər sayəsində, həm də pərəstişkarlarını nigaran qoymamaq üçün xəstə bir vəziyyətdə görkəmli rejissor Mehdi Məmmədovun "Həyatın dibində" tamaşasında son rollunu çətin və ağır olaraq ifa edir.

1974-cü ildə "Əməkdar artist" fəxri adına layiq görülen sənətkar 1986-ci il mart ayının 27-də 41 yaşında Beynəlxalq Teatr Gündündə Bakıda vəfat edir. Cəmi 41 il özüni həyata verdiyi misilsiz dəyər sayəsində, həm də pərəstişkarlarını nigaran qoymamaq üçün xəstə bir vəziyyətdə görkəmli rejissor Mehdi Məmmədovun "Həyatın dibində" tamaşasında son rollunu çətin və ağır olaraq ifa edir.

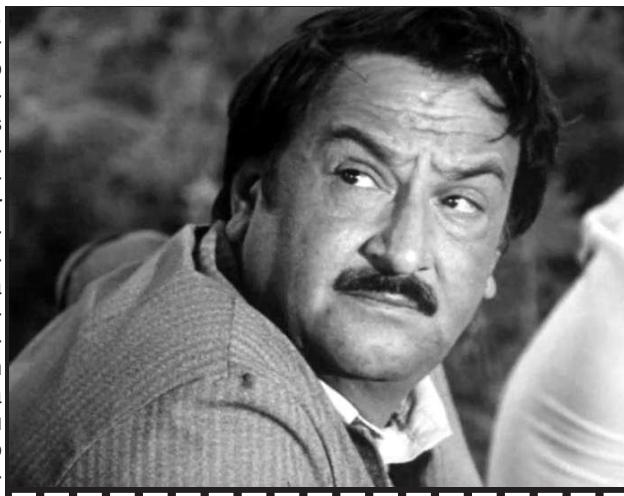
Deməli, insanın özünü həyata təsdiq etməyi üçün qısa bir zaman kəsiyi də kifayət edərmiş.

Elm adamlarının yüksəliyi pilləpillə olur, sənət adamlarının inkişafı isə birdən-birə baş verir.

Azərbaycanın səhnə tarixine gəlisi ilə parlamaq demək Səməndərin də qismətində var imiş.

Həmişə nuraqənşər bir yoluñənə yolduları olan belə insanlar hər gün yenidən doğulur və beləcə ölməzlilikə qovuşurlar.

**Elmira Məmmədli,
Mədəniyyət üzrə
Elmi-Metodiki və
İxtisasartırma Mərkəzinin
sektor müdürü**

Beynəlxalq humanitar hüquq dedikdə, hüquq norma və prinsiplərinin elə bütöv sistemi başa düşülür ki, həm beynəlxalq, həm də qeyri-beynəlxalq silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunur, beynəlxalq hüquq subyektlərinin silahlı mübarizə aparılmasının müəyyən vəsiyət və metodlarını tətbiq etməsini qadağan etmək və məhdudlaşdırmaq, mübarizə gedişində münaqişə qurbanlarının mühafizəsini təmin etmək üzrə qarşılıqlı hüquq və vəzifələrini yaradır və həmin norma və prinsiplərin pozulmasına görə məsuliyyət müəyyən edir.

XIX əsrden insan hüquqları dövlətlərin konstitusiyalarında təsbit edilməye başlandı və indi demek olar ki, bütün ölkələrin konstitusiyaları bu cür təminatlar nəzərdə tutmuşdur. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnamesinin I maddəsinin 3-cü bəndinə əsasən, Təşkilatın qarşısında duran başqa məsələlərə yanaşı, onun bir məqsədində, irqindən, cinsindən, dilindən və dinindən asılı olmayaq, bütün insanlar üçün insan hüquq və azadlıqlarına hörmətin təmin edilməsi təşkil edir. Hazırda bir çox universal və regional xarakterli beynəlxalq müqavilələrdə insan hüquqları öz təsbitini tapmışdır. İnsan hüquqları haqqında normalar beynəlxalq hüquqi sənədlərde rəsmi təsbitini tapandan sonra ilk vaxtlar bu normalarla humanitar hüquq normaları arasında qarşılıqlı əlaqə, onların hər birinin beynəlxalq hüquqda yeri barədə fikir ayrılıqları meydana çıxdı. İnsan hüquqları beynəlxalq birliyin yeni ideyalarını ifadə edən sistem kimi meydana çıxmışdı. J.Pikte belə hesab edir ki, insan hüquqları beynəlxalq humanitar hüququn bir hissəsidir və bu hüquqlar son nəticədə humanitar hüquqa əsaslanmalıdır. Bu iki hüquq sahəsinin tətbiqi və mənşeyinə diqqət yetirən müəlliflərin fikrincə, bu hüquq sahələri ayrı-ayrılıqla fəaliyyət göstərməlidir. Həm də bu mövqe tərəfdarları insan hüquqları hüququnun humanitar hüquqdan üstünlüyünü qəbul edirlər. X.P.Qassərə görə isə, beynəlxalq humanitar hüquq insan hüquqlarının silahlı münaqişələr zamanı tətbiq olunan xüsusi hissəsidir.

D.Şindler beynəlxalq humanitar hüquq və insan hüquqları arasında qarşılıqlı əlaqələri tədqiq edərək beynəlxalq hüququn bu iki qolu arasında six əlaqənin mövcud olmasını təsdiq edir və göstərir ki, beynəlxalq humanitar hüquq və insan hüquqları ayrı-ayrı müqavilələrin predmeti olmalıdır. Bundan başqa beynəlxalq humanitar hüquq müddəaları döyüş aparılmasına dair qaydaları da əhatə etməlidir. Bu cür qaydalar isə insan hüquqları sahəsindən kənardadır və ayrıca baxış predmeti olmalıdır. Daha sonra D.Şindler göstərir ki, beynəlxalq humanitar hüququn məzmunu insan hüquqları haqqında konvensiyaların məzmunu ilə qismən uyğun olsa da onlara ria-yət olunması və sanksiya tətbiq edilməsi üzərində nəzarət mexanizminə münasibətdə müxtəliflik vardır. Nəhayət, başqa bir qrup müəlliflər belə hesab edirlər ki, hər iki hüquq sahəsi müstəqildir, lakin onlar arasında qarşılıqlı əlaqə olmaqla onlar bir-birini tamamlayırlar.

BMT-nin 1968-ci ildə Tehran-da keçirilmiş insan hüquqları üzrə beynəlxalq konfransda qəbul edilmiş "Silahlı münaqişələr zamanı insan hüquqlarına hörmət etmək etmək haqqında" XXIII qətnamədə insan

hüquqları və beynəlxalq humanitar hüququn qarşılıqlı əlaqəsi rəsmi olaraq tanındı. Əlbəttə, bu hüquq sahələrinin bir sıra oxşar və ferqli cəhətləri vardır. Belə ki, humanitar hüququn himayəciliyindən ayrı-ayrı şəxslər istifadə edir, bu hüququn həyata keçirilməsinə isə əsasən dövlətlər cavabdehlik daşıyır. Şəxsin müəyyən hüquqlardan istifadə etməsinin onun üzərinə müəyyən vəzifələr qoyulması ilə müşayiət olunan hallar humanitar hüquqda az rast gəlinir. İnsan hüquqları sahəsində isə bütün insanlar üçün bərabər hüquqlar müəyyən edilmişdir. İnsan hüququnun məqsədi ayrı-ayrı fərdlərin şəxsiyyət kimi inkişafı, onların şəxsi, səsial, siyasi və iqtisadi hüquqlarını həyata keçirmək üçün imkanların təmin olunmasıdır. Hüququn bu sahəsi insan şəxsiyyətinin hərəkəflər inkişafına xidmət edir. Humanitar hüquq isə silahlı münaqişələr zamanı insan ləyaqətinin mühafizəsinə xidmət edir. Yəni, insan hüquqları fərdin inkişafına yeni perspektivlər açdığı halda, humanitar hüquq fərdin qorunmasına xidmət edir. İnsan hüquqları təsbit edilmiş bəzi beynəlxalq hüquqi aklarda, məsələn, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının 15-ci

zama salınır. Beynəlxalq humanitar hüquq müstəsna olaraq beynəlxalq hüquq qaydası pozulan zaman tətbiq edildiyi halda, insan hüquqları silahlı münaqişələr zamanı öz qüvvəsində qalsa da, əsasən, sühl vaxtı tətbiq olunur.

Beynəlxalq humanitar hüquq və insan hüquqları arasında mövcud olan fərqlərə baxmayaraq, onlar ideoloji cəhətdən eyni tarixi və fəlsəfi köklərə malikdir. Hər iki hüquq sahəsi insanı ona düşmən olan qüvvələrdən qorumaq üçün yaranmış, hər iki hüquq sahəsi qlobal cəhətdən eyni məqsədə və eyni "subyekti"-insana xidmət edir. Beynəlxalq humanitar hüquq normalarının əksəriyyəti özü icra olunan normalardır. Yəni, onların tətbiqi üçün xüsusi tədbirlərin görülməsinə ehtiyac yoxdur. Bununla belə Cenevrə Konvensiyaları və onlara Əlavə Protokolların bəzi müddəalarının icra olunması üçün dövlətlər implementasiya tədbirləri görmelidirlər. Implementasiya tədbirləri dedikdə, beynəlxalq humanitar hüquqa aid sazişlərin prinsip və normalarının milli səviyyədə konkretləşdirilməsi üçün hüquqi və ya praktiki xarakterli xüsusi tədbirlərin görülməsi başa düşülür. Dövlətlər implementasiya

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, səsial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

İnsan hüquqları və beynəlxalq humanitar hüquq

maddəsində, Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Paktin 4-cü maddəsində, İnsan hüquqları üzrə Amerika Konvensiyasının 27-ci maddəsində dövlətdə milletin taleyini təhlükədə qoyan və mövcudluğunu rəsmi surətdə elan edilən fövqələde vəziyyət yaranıqdə həmin beynəlxalq sənədlərdə nəzərdə tutulmuş insan hüquqlarının müəyyən qədər məhdudlaşdırılmasına yol verilir. Beynəlxalq humanitar hüquqda isə hər hansı hüququn məhdudlaşdırılmasına yol verilmir. Beynəlxalq humanitar hüquq daha çox mərhəmət, şəfqət ideyalarına əsaslandığı halda, insan hüquqlarında ədalətlilikdə daha çox üstünlük verilir. Beynəlxalq humanitar hüquq müharibə qurbanlarının müdafiəsinə, insan hüquqları isə beynəlxalq normaların pozulmasının qarşısının alınmasına daha çox diqqət yetirir. İnsan hüquqlarında daha ümumi hüquqlar öz təsbitini tapmışdır. Beynəlxalq humanitar hüquq normaları isə daha səciyyəvi xarakter daşıyır. İnsan hüquqları normaları ilə əsasən dövlət və onun öz vətəndaşları arasındaki münasibətlər nizama salınır. Beynəlxalq humanitar hüquqda isə dövlətlə düşmən dövlətin vətəndaşları arasında münasibətlər ni-

tədbirlərini hamiliqla qəbul edilmiş beynəlxalq hüquq normalannda nəzərdə tutulan prinsiplər əsasında qurur. Respublikamız pacta sunt servanda prinsipinə sadıq qalaraq beynəlxalq öhdəliklərini vicdanla yerinə yetirir.

12 avqust 1949-cu ildə qəbul edilmiş Cenevrə Konvensiyaların icrasını nəzərdə tutan normalarda dinc dövrə diqqət yetirmək zərureti yoxdur. Lakin dinc dövrde beynəlxalq humanitar hüququn implementasiyası üzrə tədbirlərlə bağlı irəliyə doğru addımlar atılmışa, onda silahlı münaqişələr. Beynəlxalq humanitar hüquq ciddi pozuntularının cinayət qanunvericiliyinə daxil edilməsi ilə yanaşı, bu cür pozuntuların qarşısının alınması sahəsində öhdəliklərin tam yerinə yetirilməsi üçün qanunvericiliyinə bəzi ümumi prinsiplərin nəzərdə tutulması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Son illər Azerbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrə intensiv sərtdə qoşulması ilə səciyyəvidir. Dövlətin beynəlxalq müqavilələr üzrə öhdəliklərini vicdanla yerinə yetirməsi (pacta sunt servanda) beynəlxalq hüququn hamiliqla qəbul edilmiş (jus cogens) prinsiplərindən. Azerbaycan Respublikası Konstitusiyasının 10-cu maddəsinə əsasən Azerbaycan Respublikası başqa dövlətlərə müna-

sibətlərini hamiliqla qəbul edilmiş beynəlxalq hüquq normalannda nəzərdə tutulan prinsiplər əsasında qurur. Respublikamız pacta sunt servanda prinsipinə sadıq qalaraq beynəlxalq öhdəliklərini vicdanla yerinə yetirir.

(I Cenevrə Konvensiyası mad. 47; II Cenevrə Konvensiyası mad. 48; III Cenevrə Konvensiyası mad. 127; V Cenevrə Konvensiyası mad. 144)

İştirakçı dövlətlərin üzərində qoşulmuş öhdəliklərdən biri də Konvensiya mətninin həm dinc, həm də məhərəbə dövründə öz ölkələrində bacardıqca geniş yaymaq, o cümlədən onun öyrənilməsini hərbi və mümkin qədər mülki tədris proqramlarına daxil etməkdir. Azerbaycan Respublikası 21 aprel 1993-cü ildə Cenevrə Konvensiyalanna qoşulmuş və üzərinə götürdüyü öhdəliyin yerinə yetirilməsinə təmin edir. Respublikamızın hərbi və mülki ali təhsil müəssisələrində "Beynəlxalq humanitar hüquq" fənninin tədris olunması, məhz bu öhdəliyin yerinə yetiril-

məsinin təzahürü kimi qiymətləndirilməlidir. Müxtəlif ali tədris müəssisələrində "Beynəlxalq humanitar hüquq" fənninin tədris olunmasına baxmayaraq Azerbaycan dilində dərsliyin olmaması tədrisin səmərəliliyini xeyli azaldır. Tərifimizdə yazılmış "Beynəlxalq humanitar hüquq" dərsliyi predmetin öyrənilməsində mövcud boşluğun aradan qaldırılmasına xidmət edir. Dərslik iyirmi fəsildən ibarət olmaqla predmetin ən aktual məsələlərini əhatə edir. Dərsliyin birinci fəsli humanizm ideyalarının yaranması və inkişafı məsələlərinə həsr olunmuşdur. Dərslikdə Azerbaycanda humanizm ideyalarının yaranması və inkişafı, İslama humanizm məsələlərindən bəhs edilmək həmin ideyaların Azerbaycan xalqı üçün yad olmaması əsaslandırılmışdır. Beynəlxalq humanitar hüququn dövlətdaxili hüquq, insan hüquqları, beynəlxalq ekologiya hüququ, beynəlxalq təhlükəsizlik hüququ, beynəlxalq ci-nayet hüququ ilə qarşılıqlı əlaqəsinin dərslikdə öz əksini tapması beynəlxalq humanitar hüququn bir elm kimi yerinin müəyyənləşdirilməsində əhəmiyyət kəsb edir.

**Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru**

MSK müxalifəti nokauta saldı

Bundan sonra dağıdıcı müxalifətin aksiyası çağırışı ilə çıxış etməsi anlaşılan deyil

Müxalifətin dağıdıcı ünsürləri parlament seçkiləri ərəfəsi müxtəlif şoular, məzhdəkələr qurmaqla diqqət mərkəzinə çevrilməyə çalışıda, məqsədlərinə nail ola bilmədilər. Seçki günü seçicilər bir daha onları rədd etdi. Məglubiyət acısını növbəti dəfə yaşıyan müxalif baş bilənləri indi də, hay-küy qaldırıb, seçkilərin qeyri-demokratik keçdiyini özlərindən uydurub, aksiyalar keçirəcəklərini bəyan edirlər.

Yeni MSK-nin seçkinin nəticələrini, neqativ hallarla bağlı yayılan görüntüləri araşdıraraq ölçü götürdü haldə, qanun pozuntusuna yol verən 4 seçki dairəsinin nəticələrinin leğv edilməsinə baxmayaq, müxalifətin dağıdıcı xisətlə partiyaları Bakının mərkəzində aksiyalar keçirməklə bağlı çağırışlar etmələri onların heç də, müstəqil fikrə malik olmadıqlarını göstərir. Bu, həm də təsdiq edir ki, Əli Kərimli, Arif Hacılı, İsa Qəmər, Cəmil Həsənli, İlqar Məmmədov və digərləri xarici məkrili qüvvələrdən sərt göstəriş alıblar. Ele bir göstəriş ki, onu təxirə salmaq və ya müzakire mövzusuna çevirmək qeyri-mükündür. Əks halda, maliyyə yardımçıları kəsile bilər. Digər tərəfdən, mənəvi dəstəkəndə, xüsusiədə, müxtəlif qaranlıq dairələrin də lobbiçiliyindən məhrum oluna bilərlər. Təbii ki, xarici maddi və mənəvi dəstəkəndən məhrum olunmaq müxalifət üçün siyasi intihara bərabərdir. Nəzərə almaq lazımdır ki, müxalifət xarici ölkələrdə baş verən istənilen dəyişiklikdən yararlanmağa və təcrübə əldə etməklə, fəaliyyət istiqamətlərində istifadə etməyə çalışırlar. Bunu biz Gürcüstan, Ukrayna, Qırğızistan və bəzi ərəb ölkələrində baş verən rəngli aksiyalar zamanı Azərbaycan müxalifətinin həvəsə gələrək,

küçələrə çıxaraq hay-küy qaldırmağa cəhd etmələrində görmüşük. Ancaq əqidə dostları Rəsul Quliyev demişən, bu badbaxtlar yanişırlar. Çünkü müxalifət təmsilçilərinin dünyada baş verən hadisələrdən, ayrı-ayrı dövlətlərdəki idarəetmə barede təsəvvürleri yoxdur. Belə olmasayıd, ərəb dövlətlərində baş verənlərin Azərbaycanda da təkrarlanacağını iddia etməzdilər. Bu gün ən savadsız və zəif dünya görüşüne malik insan belə, Azərbaycanla həmin ölkələr arasında heç bir istiqamət üzrə eyniləşdirmə aparmaq mümkün olmadığını anlayar.

Müxalifət xarici təsir altında olduğunu nümayiş etdirir

Reallıqlara əsaslanaraq, demək olar ki, Azərbaycan dönyanın əksər ölkələri ile müqayisədə daha demokratik, insan hüquq və azadlıqların müdafiəsində, əhalinin sosial-iqtisadi tələbatlarının ödənilməsində daha geniş imkanlara və şəraitə malikdir. Möhkəm esaslarla malik ictimai siyasi sabitlik fonunda, six iqtidar-xalq birlili mövcuddur. Ona görə də, müxalifətin qara-qışqırq salması, mini aksiyalar keçirməsi, sosial şəbəkələrdə şər və böhtən kampaniyasından geniş istifadə etməklə, arzu etdiyi

ümidlər və arzular neticəsiz qala-çaq. Müxalifət partiya sədrələrinin cəmiyyətdə dəstəyi olmadığı kimi, düşərgə daxilində də mövqə sahibi deyillər. Hətta ələ partiya sədrələri var ki, rəhbərlik etdikleri partiyalarda qəbul olunmurlar. Misal kimi, "REAL", Müsavat və AXCP-də cərəyan edən hadisələri göstərmək olar. Bir qədər əvvəl İ.Məmmədəvən səhv, yanlış siyasetinə etiraz edən əksər partiya qurucuları istifa verdilər. Hətta istifa verən "REAL"ın katibi Azər Qasımov İ.Məmmədəvən səriştəsizlikdə, bacarıq-sıxlıqda ittihad etdi və onu da qeyd etdi ki, İ.Məmmədəvən rəhbərlik etdiyi partiyanın perspektivi yoxdur. Müsavatda da eyni ilə qarşıdırular yaşınanmadadır. Partyanın Lenkeran rayon şöbəsinin sədri Yadigar Sadiqli A.Hacılının idarəetmə əsuluna etiraz əlaməti olaraq, mərkəzi strukturlarla əlaqələrini dayandırıb. Parlament seçkiləri ərəfəsi isə, Y.Sadiqli Müsavatın seçki siyahısı ilə seçkilərə getməkdən imtina edərək, müstəqil olaraq seçkilərə qatıldı. Ümumilikdə baş verən proseslərə əsasən demək olar ki, A.Hacılıya münasibət partiya daxilində heç də, yaxşı deyil. Daha doğrusu, əksər partiya funksionerləri onunla hesablaş-

maq istəmir, hər zaman müstəqil mövqə nümayiş etdirməyə çalışırlar. Ziddiyətlər daha kəskin xarakter alanda isə, istefalar yaranır. Məlumatlara istinadən demək olar ki, son vaxtlar 250-ə yaxın sırvı müsavatçı A.Hacılının başqan kimi yararsız olduğunu əsas getirərək, partiya sıralarından istefa veriblər. Eyni acinacaqlı proses AXCP sıralarında da davam etməkdədir. Ə.Kərimlinin səhv, yanlış siyaseti AXCP daxilində ciddi ixtilaflara yol açıb.

Seçki məglubiyəti müxalif partiyalarından növbəti qopmalara yol açacaq

Satılmağa meyilli olan AXCP və Müsavat yetkililərinin, maddi maraq xatirinə ölkəmizin imicinə zərbe vurmağa çalışmalarını konstruktiv siyasetə meyilli müxaliflər arasında ciddi narazılıqlara səbəb olub. ASDP sədri Araz Əlizadənin sözlərinə görə, Ə.Kərimlinin satqın və xeyanətkar olması nainki AXCP-nin sıradan çıxmamasına, eləcə də, ümumilikdə müxalifət döşərgəsinə ciddi zərbədir: "AXCP tarixində Əli Kərimli qədər pozuluq fəaliyyəti, Əli Kərimli qədər Elçibəy əleyhina gedən, bu məsələni təşkilatlaşmış, mobil şəkildə

təşkil edib, sonunda xeyanət yolu tutan ikinci bir adam olmayıb. Bu, faktdır, tarixdir. Bu, mənim şəxsi mövqeyim deyil. Bu, Əli Kərimlinin fəaliyyətinin nəticəsi və adıdır".

Bir sözə, Ə.Kərimlinin "klika"-sı alınna yazılb, bu damğanı silmək və ya təmizləmək mümkün-süzdür. A.Əlizadənin qeyd etdiyi kimi, ümummüxalifətin qara güne qalmasının başlıca günahkarı Ə.Kərimlinin və A.Hacılının yarımaz siyaset aparmalarıdır. Yəni sözügedən şəxslər müxalifət üçün də baş ağrısına əvvəlib. Müxalif partiya sədrələri həm də bir-birinin ünvanına ittihamlar yağdırmaq, bununla da, hər biri özünü daha la-yıqli lider, aparıcı partiya təmsilçi-si sergiləməyə çalışırlar. Ancaq görünən odur ki, iddialar reallığa əvvəlib. Bütün cəhdlərə baxmayaq, müxalif düşərgə parçalanmış, bir vəziyyətdədir. Müxalifət birleşə və formalşa bilməməsi söz yox ki, müxalifət liderlərinin yarımaz siyaset aparmaları ilə bağlıdır. Digər amil isə, Müsavat-AXCP qarşıdurmasıdır. Bu iki partiya yaradığı dönenmdən bu günə qədər bir-birilərinə təpik atmaları, irəli sürdükləri təklif və ideyaları məsxərəyə qoyaraq, rədd etmələri müxalifət normal fəaliyyət göstərməsinə zərbe olub.

Bir sözə, müxalifət yanlış siyasi fəaliyyəti onların sıradan çıxmazı ilə nəticələnməkdədir. Proqnozlar və təhlillər onu təsdiq edir ki, yaxın vaxtlarda iddialı partiyalar kimi müxalifət döşərgəsinə çıxış edən AXCP, Müsavat, "REAL" partiyalarından kütłəvi qopmalar baş verəcək. Bunu şərtləndiren amillərdən biri də, sözügedən partiyaların parlament seçkilərində uğursuzluğa düşərək olunmalıdır.

i.ƏLİYEV

Türkiyə danışıqlar prosesində düzgün addımlar atır

"Əvvəlcədən də proqnozlaşdırılıb ki, ümumiyyətə, Türkiyənin Rusiya ilə bir yerdə olması inandırıcı görünmür". Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq, siyasi şərhçi Arzu Nağıyev deyib.

A.Nağıyev bildirib ki, Türkiyə öz sərhədlərində Rusiya ilə partrul və Suriyadakı sözügedən ərazini qorumaq üçün birgə razılığa gəlib. "Lakin məlum məsələdir ki, Suriyada hər bir dövlətin öz maraqları var, bu istər ABŞ, istə Rusiya, istərsə də Türkiyə olsun. Lakin Rusiya Türkiyənin NATO üzvü olmasına bəzən qəbul edə bilmir və eyni zamanda Türkiyənin sərhədlərinə yaxın ərazilərdə, birbaşa özünün siyasi, iqtisadi, herbi potensialına təsir edəcək amillər olan ərazilərdə mühabibə gedir.

Buna görə də tam şəkilde Rusiya ilə Türkiyənin bir yerdə qərar tutması gözlənilən deyildi". Siyasi şərhçi qeyd edib ki, məhz ABŞ-in artıq Rusiyani lokallaşdıraraq birbaşa Türkiyə ilə bir mövqedə olmasına yavaş-yavaş özünü biruze verməye başlayıb. "Düşünürəm ki, bu proses davam edəcək. Yenidən həmin terrorçu dəstələrinin meydana gelməsi mümkündür. İstər İsrail, istər İran, istərsə də digər dövlətlər Suriyadan bir

vasitə kimi istifadə edərək öz məram və məqsədlərini həyata keçirməyə çalışıllar. Əsas məqsəd də ondan ibarətdir ki, nəyin bahasına olursa olsun Türkiyəni bu proseslərdə daha da dərindən iştirak etməsini təmin etməkdir".

A.Nağıyev vurğulayıb ki, məhz Türkiyənin son vaxtlar şəhid vermesi, eyni zamanda Rusiya ilə maraqlarının üst-üstə düşməməsi də bundan xəbər verir. "Əger danışıqlar masasında maraqlı olan dövlətlər bu məsələye son qoymazsa, Suriyada mühərribe davam edəcəkdir. Ona görə də düşünürəm ki, Türkiyə NATO-nun üzvü olduğunu unutmadan danışıqlar prosesində düzgün addımlar atır. Təbii ki, Rusyanın da özünün şəxsi maraqları var. Məqsədi isə özünün SSRİ zamanında Suriyada nə qədər hərbi bazaları varsa, hamisini bərpa etmək və ümumiyyətə ərəb dünyasında əməliyyat şəraitinə nəzarəti ələ almağa çalışmaqdır".

İstanbulda yaşayış binası çöküb

İstanbulun Bahçelievler rəyonunda beşmərtəbəli yaşayış binası çöküb. AZERTAC xəber verir ki, ilkin məlumatla əsasən qəzalı vəziyyətdə olması ilə əlaqədar binanın əvvəlcədən boşaldığı bildirilir. Xəsarət alanlarla bağlı hələ ki, məlumat yoxdur. Hadisə yerinə təcili tibbi yardım briqadaları cəlb olunub.

Cari ildə 77 kəndin elektrik şəbəkəsi yenidən qurulacaq

Hazırda Binəqədi rayonunda 110/35/6 kilovoltluq 91 sayılı, Ağsu rayonunda "Ağabəylı", Quba rayonunda "Rustov", İmişli rayonunda "Muğanlı" və "Aranlı", Şamaxı rayonunda ise "İqamətgah" 35 kilovoltluq yarımtəstsiyaların tikintisi aparılır. "Azərişiq" ASC-dən AZERTAC-a bildirilib ki, 2020-ci ildə 77 kəndin 0,4 kilovoltluq elektrik şəbəkələrinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Hazırda 20 kənddə bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

İnsan hüquqlarına hörmət prinsipi

Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə təsbit olunmuş, Azərbaycan Respublikasının dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları, vəzifəli şəxsləri tərəfindən pozulan insan hüquqları və azadlıqlarının bərpə edilməsi və bu Konstitusiya Qanunu ilə müəyyən edilmiş hallarda insan hüquqları pozuntularının qarşısının alınması üçün təsis edilmişdir.

İnsan hüquqlarına hörmət prinsipi beynəlxalq hüququn əsas, ümumtənmiş prinsiplərindəndir. Bu prinsip insan hüquqları, əsas azadlıqları, demokratiya və qanunun alılığını özündə ifade etməklə beynəlxalq xarakterə malikdir. Büttövlükdə, insan hüquqlarının tanınması tendensiyası yüksək sosial-ictimai dəyərdir. Bu, öz normativ təsdiqini Vətəndaş və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Paktın 5-ci maddəsinin 1-ci hissəsində tapmışdır. Həmin maddəyə əsasən, heç bir dövlət, qrup və ya şəxs beynəlxalq səviyyədə insan hüquqlarının qeyri-qanuni məhdudlaşdırılmasına və ya məhv edilməsinə yönəlmüş hər hansı fəaliyyətlə məşğul ola bilməz. Adıqəkilən prinsip bir sıra universal səviyyəli beynəlxalq hüquqi aktlarda - BMT Nizamnaməsi, Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi, Vətəndaş və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, İraqı ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması haqqında Konvensiya, Uşaq hüquqları haqqında Konvensiya və s. təsbit edilmişdir. İnsan hüquqlarına əməl edilməsi və hörmət prinsipi, ilk önce, BMT Nizamnaməsinin 1-ci maddəsində Təşkilatın məqsədlərindən biri kimi heç bir fərq qoyulmadan insan hüquq və azadlıqlarına hörmətin inkişafı və onların təşviqi məqsədile əməkdaşlığın həyata keçirilməsi kimi göstərilmişdir. Bundan əlavə, insan hüquqlarına hörmət edilməsi prinsipi ilə bilavasitə əlaqədar olan digər mühüm rəhbər başlanğıclar - dövlətlərin suveren bərabərliyi, beynəlxalq öhdəliklərin vicdanla yerine yetirilmesi, mübahisələrin dinc yolla həlli, güctətib etməmək və ya güclə hedəleməmək prinsipi Nizamnamənin 2-ci maddəsinin tərkib hissəsini təşkil edir. Nizamnamənin 55-ci maddəsi isə insan hüquqlarına hörmət prinsipinin digər aspektlerini müəyyən edir. Həmin maddədə göstərilir ki, milletlər arasında, xalqların hüquq bərabərliyi və özünü müəyyənetmə prinsipinə hörmət əsasında sülh və dostluq münasibətləri üçün zəruri olan sabitlik və əmin-amanlıq şəraitini yaratmaq məqsədile BMT aşagıdakılara dəstək verir: həyat səviyə-

yəsinin yüksəldilməsinə, əhalinin tam məşğulluğu, iqtisadi və sosial təreqqinin inkişaf etdirilməsinə, iqtisadi, sosial, səhiyyə və buna müvafiq sahələrdə beynəlxalq problemlərin həllinə, mədəniyyət və təhsil sahələrində beynəlxalq əməkdaşlığı, irqinə, cinsinə, dilinə və ya dini mənsubiyyətine fərqli qoyulmadan bütün insanların əsas hüquq və azadlıqlarına hamiliqliq hörmət və riayet edilməsinə. Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsində mülki, siyasi, iqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar sadalanmaqla yanaşı hər bir şəxsin cəmiyyət qarşısında öhdəliyə malik olması, həmin hüquq və azadlıqların həyata keçirilməsinin heç bir halda BMT-nin məqsəd və prinsipləri ilə ziddiyət təşkil etməməsi xüsusi vurğulanır. Bundan əlavə, Bəyannamənin preamblesında insan şəxsiyyətinin leyaqəti və dəyeri, qadın və kişi hüquqlarının bərabərşədirilməsi də xüsusi olaraq vurğulanır. Son dövrələr qanunun alılığı və demokratiya ilə qarşılıqlı əlaqədə olan insan hüquqlarının inkişaf tendensiyası daha da güclənməkdədir. Belə ki, BMT-nin 2000-ci ilde qəbul etdiyi Minilliyyin Bəyannaməsi de demokratiyanın dəstəklənməsi və qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi, o cümlədən, beynəlxalq hüquqla tanınmış insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi üzrə bütün səylərin birləşdirilməsini bəyan edir. İnsan hüquqlarına hörmət prinsipi bir çox regional beynəlxalq aktların da tənzimətə obyektinin tərkib hissəsini təşkil edir. Helsinki Yekun Aktında müvafiq rəhber başlanğıc "fikir, vicdan, din və əqidə azadlığı da daxil olmaqla, insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi prinsipi" kimi göstərilir. Helsinki Yekun Aktında dövlətlərin bütün nəsillər hərəkəti və azadlıqların səmərəli həyata keçirilməsi inkişaf etdirməsi, bu fəaliyyəti təşviq etmesi, onların milli azıllara münasibətdə təmin edilməsi, həmin hüquq və azadlıqların dostluq münasibətlərinin inkişafının möhkəmləndirilməsi daha aydın şəkildə təsbit edilmişdir. 21 noyabr 1990-ci il tarixli Yeni Avropa üçün Paris Xartiyasında isə dövlətlərin ən vacib öhdəliyi kimi əsas insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi, onlara əməl edilməsi və onların həyata keçirilməsi vasitəsi qismində isə azadlığın əsası, ədalətlilik və rifah kontekstində tanınması, bütün bunların təreqqisi üçün qarşılıqlı münasibətlərin möhkəmləndirilməsi daha aydın şəkildə təsbit edilmişdir. 21 noyabr 1990-ci il tarixli Yeni Avropa üçün Paris Xartiyasında isə dövlətlərin ən vacib öhdəliyi kimi əsas insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi, onlara əməl edilməsi və onların həyata keçirilməsi vasitəsi qismində isə azadlığın əsası, ədalətlilik və sülh göstərilir. İnsan hüquq və əsas azadlıqları haqqında 1995-ci il tarixli MDB konvensiyasının 1-ci maddəsi təreflərin üzərinə onların yurisdiksiyası altında olan bütün şəxslərin hüquq və azadlıqlarını təmin etmək öhdəliyi qoyur. Bu isə birbaşa olaraq insan hüquqlarına hörmət, onlara əməl edilməsi, onların dəstəklənməsi məqsədile beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin qorunması ideya-

sindan irəli gelir. İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında. Konvensiyanın 1-ci maddəsi də analoji müddəəni müəyyən edir. 1969-cu il tarixli İnsan hüquqları haqqında Amerikaarası Konvensiyanın I fəsli bütövlükdə dövlətlərin insan hüquqlarına hörmət etmək öhdəliyini təsbit edir. İnsan hüquqlarına hörmət edilməsi prinsipi və onun ayrı-ayrı təzahür formaları həm də dünyanın müxtəlif dövlətlərinin milli qanunvericiliyində də öz əksini tapmışdır. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının II mühüm bölməsi bütövlükdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları və vəzifələrinə həsr edilmişdir. Burada mülki, siyasi, iqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar sadalanmaqla yanaşı hər bir şəxsin cəmiyyət qarşısında öhdəliyə malik olmasının heç bir halda BMT-nin məqsəd və prinsipləri ilə ziddiyət təşkil etməməsi xüsusi vurğulanır. Bundan əlavə, Bəyannamənin preamblesında insan şəxsiyyətinin leyaqəti və dəyeri, qadın və kişi hüquqlarının bərabərşədirilməsi də xüsusi olaraq vurğulanır. Son dövrələr qanunun alılığı və demokratiya ilə qarşılıqlı əlaqədə olan insan hüquqlarının inkişaf tendensiyası daha da güclənməkdədir. Belə ki, BMT-nin 2000-ci ilde qəbul etdiyi Minilliyyin Bəyannaməsi de demokratiyanın dəstəklənməsi və qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi, o cümlədən, beynəlxalq hüquqla tanınmış insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi üzrə bütün səylərin birləşdirilməsini bəyan edir. İnsan hüquqlarına hörmət prinsipinin müxtəlif aspektləri Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının digər maddələrində - 10, 12, 148, 151-ci və s. maddələrə də bu və ya digər derəcədə müəyyən edilmişdir. Belə ki, 10-cu maddədə dövlətlərarası münasibətlərin əsasında beynəlxalq hüququn prinsiplərinin dayanması, 148-ci maddədə dövlətimizin tərefdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin dövlətdaxili qanunvericilik sisteminin tərkib hissəsi olmasının, 151-ci maddədə isə milli qanunvericilik və beynəlxalq hüquq arasında ziddiyət məsələlərinin həlli təsbit edilmişdir. Büttövlükdə, insan hüquqlarına hörmət prinsipindən dövlətlərin aşağıda öhdəlikləri doğur: bəşər ailəsinin bütün üzvlərinə xas leyaqətin, həmçinin onların bərabər və ayrılmaz hüquqlarının azadlığı, ədaletin və ümumi sülhün əsası kimi tanınması; insan hüquq və əsas azadlıqlarına əməl edilməsi və ona hərtərəflı hörmət edilməsinə yardım göstərilməsi; heç bir fərqli qoyulmadan onun yurisdiksiyası çərçivəsində olan şəxslərin beynəlxalq hüquqla tanınmış bütün hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi və onlara hörmət olunması; insan hüquqlarının qanuna uyğun şəkildə qorunması; beynəlxalq hüquqla tanınmış insan hüquqlarının təmin edilməsi üçün zəruri olan qanunvericilik və digər tədbirlərin görülməsi; hüququ pozulmuş istənilən şəxsin hüquqi müdafiəsinin səmərəli vasitələrlə təmin edilməsi məqsədile müvafiq şərait və imkanlarının yaradılması. Ümumiyyətə, beynəlxalq hüquqda insan hüquqlarına hörmət edilməsi prinsipinin məzmunu aşağıdakı qaydada ifade edilir: bütün dövlətlər özərazisində yerləşən bütün şəxslərin əsas hüquq və azadlıqlarına hörmət etmək öhdəliyi daşıyırlar; dövlətlər cins, irq, dil, dini və s. əlamətlərə görə ayrı-seçkiliyə yol verməmək vezifəsini öz üzərlərinə götürür; dövlətlər insan hüquq və əsas azadlıqlarına ümumi hörmət olunması və bu məqsədlərə nail olunması sahəsində bir-birilə eməkdaşlıq etməyə yardım etmək öhdəliyinə malikdirlər.

İnsan hüquqlarına hörmət şəxsiyyətin təhlükəsizliyi əsasında

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütüvə İnfomasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütüvə İnfomasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

formalaşmışdır. Mövcud konsepsiya qlobal miqyasda cəmiyyətin demokratikləşməsinə yönəlmiş siyaseti dəstəkləyir. O, öz-özüyündə üç mühüm elementdən - təhlükəsizlik, insan hüquqları və insan potensialının inkışafından ibarətdir. Təhlükəsizlik prinsipi həm də dövlətdaxili qanunvericiliyin tərkib hissəsinə təşkil edir. Məsələn, AR Konstitusiyasının 31-ci maddəsində hər bir kəsin təhlükəsiz yaşa- maq hüququ göstərilmişdir. Bundan əlavə, həmin maddədə qeyd edilir ki, qanunla nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, şəxsin həyatına, fiziki və mənəvi sağlamlığına, mülkiyyətinə, mənzilinə qəsd etmək, ona qarşı zor işlətmək qadağandır. Bu isə Konstitusiyanın digər maddələri - 27-ci maddəsi (yaşamadıq hüququ), 29-cu maddəsi (mülkiyyət hüququ), 30-cu maddə (əqli mülkiyyət hüququ), 32-ci maddəsi (şəxsi toxunulmazlıq hüququ), 33-cü maddəsi (mənzil toxunulmazlığı) kimi normalarla tam qarşılıqlı əlaqəni təsbit edir. İnsan hüquqlarının beynəlxalq-hüquqi müdafiəsinin sahəvi prinsiplərindən danışarkən, son dövrün inkışaf xüsusiyyətləri ilə bağlı olaraq meydana gələn inkışaf prinsipi xüsusi qeyd edilməlidir. Həmin prinsip öz normativ təsdiqini bir sıra beynəlxalq sənədlərdə tapmışdır. Belə ki, 1948-ci il Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki, Konfrans inkışafda olan hüquq haqqında Bəyannamədə müəyyənləşdirilmiş inkişafı, benefisiyi olmalıdır. Bundan əlavə, Ümumdünya İnsan Hüquqları Konfransı tərəfindən 1993-cü ilin iyun ayının 25-də qəbul edilmiş Vyana Bəyannaməsi və Fəaliyyət Proqramında göstərilir ki,

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

15 fevral

Ses

Poqba yenidən “Yüventus”a qayıdır?

“Manchester Yunayted”in futbolçusu Pol Poqba yenidən “Yüventus”da çıxış edə bilər. bu barədə İtaliyanın “La Gazzetta dello Sport” qəzeti məumət yayıb. Turin klubunun fransız yarımmüdafiəçinin yayda transferi üçün indidən işə başladığı bildirilir. “Real” və PSJ-nin də maraq dairəsində olan, İngiltərədə özünü xoşbəxt hiss etməyən futbolçunun İtaliyada oynamaq istədiyi iddia edilir. Britaniyanın “The Guardian” nəşri isə “mankunyanlar”ın Poqbanı 100 milyon avro qarşılığında satmağa hazır olduğunu yazıb. Qeyd edək ki, Fransa millisinin üzü 2012-2016-ci illərdə də “Yüventus”da çıxış edib.

Sabunçuda keçmiş məhkumdan silah-sursat götürülüb

Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 15-ci polis bölməsi əməkdaşlarının əldə edilmiş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Bakı şəhər sakini, əvvəller məhkum olmuş E.İsmayılovdan “Makarov” markalı tapança və altı patron aşkarlanaraq götürülüb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, Gəncədə narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsində şübhəli bilinən şəhər sakini, əvvəller məhkum olmuş E.Hüseynov Kəpəz Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşlarının əldə edilmiş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat tədbiri nəticəsində saxlanılıb. Şəxsi axtarış zamanı ondan 446 qram marijuana aşkarlanaraq götürülüb. Faktlara bağlı araşdırılmalar davam etdirilir.

Misirdə düyü samanından taxta məhsulları hazırlanacaq

Misirdə düyü samanının yandırılması nəticəsində havanın çirkənməsinin qarşısını almaq məqsədile yeni müəssisə təkilecək. AZƏRTAC Ahram internet portalına istinadla xəber verir ki, tezlikle istifadəyə veriləcek fabrikdə düyü samanından taxta məhsulları istehsal ediləcək.

Misir hökumətinin tikintisine 228 milyon dollar vəsat ayırdığı müəssisə Nil çayının deltasında yerləşən Beheyra əyalətində yerləşəcək. Burada mebel sənayesində istifadə olunacaq 205 min kvadrat

metr orta sıxlıqlı lıf lövhələri istehsal olunacaq. Fabrikin avadanlığı Almanıyanın “Siempelkamp” mühəndislik şirkəti tərəfindən quraşdırılacaq. Alman firması müəssisənin tikintisində də iştirak edəcək. Fabrikin tikintisi barədə kontrakt Qahirede keçirilən beynəlxalq enerji konfransı çərçivəsində Misirin dövlət “Petrojet”, Almanıyanın “Siempelkamp” şirkətləri və WOTECH texnologiya firması arasında imzalanıb.

Ötən il Azərbaycanda 141 min 179 körpe doğulub

Ötən il Azərbaycanda 141 min 179 körpe doğulub. Bu göstərici əhalinin hər 1000 nəfərinə 2018-ci illə müqayisədə 14,2-dən 14,3-ə qədər artdıb. Dövlət Statistika Komitesindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, körpələrdən 3356-sı ekiz, 108-i üçəm, 8-i isə dördəm doğulanlardır. Əhalinin hər 1000 nəfərinə doğum Dağlıq Şirvan (16,7), Kelbəcər-Laçın (16,0), Aran (15,6), Quba-Xaçmaz (15,5), Lenkoran (15,4) və Yuxarı Qarabağ (14,6) iqtisadi rayonlarında ölkə səviyyəsindən (14,3) yüksək olub.

Həmçinin bildirilib ki, ötən il ölkədə 55 min 916 ölüm halı qeydə alınıb. Əhalinin hər 1000 nəfərinə 2018-ci illə müqayisədə ölüm səviyyəsi 5,8-dən 5,6-ya düşüb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Ses”in komputer mərkəzində yığılın, sahifələrin.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzəRTAC, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600

Fiziki hərəkətlər
yaddaşı yaxşılaşdırır

Mütəmadi fiziki hərəkətlər sağlam həyat tərzinin əsas komponentidir, lakin onların üstünlükleri əzələrin güclənməsindən və çəki itkisindən daha yüksəkdir. “Medical Forum” xəbər verir ki, Merilind Universitetinin alimləri gündə 30 dəqiqəlik hərəkətin yaddaşı yaxşılaşdırığını müəyyənləşdiriblər.

Onların araşdırması Beynəlxalq Neyropsixoloji Cəmiyyətinin jurnalında dərc edilib. Məqsəd, məşq və idrak funksiyaların arasındaki əlaqəni anlamaqdır.

Uzun məşqlərin idrak funksiyalarına təsirinə aydınlıq gətirmək üçün alimlər məşq seansından sonra semantik yaddaş tapşırığı zamanı beynin aktivləşməsini araşdırıblar. Onlar 26 iştirakçı (55 yaşdan 85 yaşa qədər) cəlb ediblər, nəzarət üçün funksional maqnit rezonans tomoqrafiyadan (MRT) istifadə olunub.

Süreli hərəkətlər yaddaşın aktivləşməsinə səbəb olub. Alimlər iştirakçıların xüsusi düşərgəsində fiziki hərəkətlərdən sonra istirahət ilə müqayisədə daha böyük aktivləşmənin baş verdiyini müəyyən ediblər. Tədqiqatçılar düşünür ki, fiziki məşqler neyrotransmitterlərə, sinir sisteminin böyüməsinə, ümumi beynin fəaliyyətdində əsas rol oynayan qısamüddətli amillərə təsir edir. Bu təsir sinir aktivləşməsinin artmasına səbəb olur.

Müəlliflər izah edirlər: “Əzələ hərtərəfli fəaliyyətə uyğunlaşdıığı kimi, xatirələri daha effektiv canlandırmaq, funksionallığı təmin etmək və adaptasiya olmaqla yanaşı, neyron sinir sisteminin xüsusi fəaliyyətini əvəkləşdirə bilər”.

Alimlər xəbərdarlıq edir: “Oturmaq sizi öldürür”

Ağrı hiss edəndə ayağa qalxmaq və hərəkət etmək çətin ola bilər. Ancaq bunu düşünün: araşdırımlar uzun müddət oturmağın sağlamlığınız üçün daha təhlükeli olduğunu göstərir. Adı hərəkətsizlik piylənmə, diabet, ürək-damar xəstilikləri, dərin damar trombozu və metabolik sindrom üçün riskləri artırır.

Tədqiqatçılar uzun müddət oturmağın niyə bu qədər zərərlə olduğunu bilmirlər. Ancaq mümkün bir izahat, ən vacib əzələrimizi boşaltmasıdır. Əzələlər rahatlaşdıqda, qandan çox az qlükoza alırlar və bu ikinci tip diabet riskini artırır.

Oturmaq da ağrıları artırıb. Əgər kifayet qədər fəal olsanız da, oturma saatlarında - kitab oxumaq, kompüterdə işləmək və ya televizor seyr etmə zamanı - omaba fləksorunu və hamstrinqəzələlərinin sıxın və oynaqları özünüz sərtləşdirir.

Tədqiqatçıları nəzərə alsaq, əzələlərimizi aktivləşdirmək üçün uzunmüddətli otur-

maq davranışlarını azaltmaq hamımız üçün faydalı hərəkətdir və buna görə gün ərzində daha çox fiziki fəaliyyətdə olmağa çalışmalıyıq. Ayağa qalxmağı və hər dəfə tez-tez hərəket etməyi xatırladan bir cədvəl qurun. Telefonla danışarkən ayaq üstündə və gəz-gəzə danışın.

Kompüteriniz üçün tənzimlənən bir iş masasından istifadə edin. TV seyr edərkən kreslədə oturmaq əvəzinə, əzələlərinizi açıq vəziyyətdə tutacaq yerlərdən dəstək alın. Qeyd: Məktəb yaşlarında (xüsusən de ibtidai təhsil səviyyəsində) oturaq tədris usaqlarda ciddi fəsadlar yaradır.